24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6546 19 ՅՈՒԼԻՍ 1907 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 21 ՃԷՄԱԶԻ-ԻՒԼ-ԱԽԷՐ 1325 1 AOUT 1907 24me année № 6546

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	80 Դ.րշ
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ	35 Ֆրք.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	20 »

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آرهولك
ارمنيجه يومى و سياسى غزته
صاحب امتيازى قره كين بوياجيان
درعليه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Գ.

Որբանոցը պէտք է ընդարձակել. — Ս. Փրկչի և Գալֆաեան Որբանոցներուն միացումը. — Մանկապարտէզ-Որբանոց և Նախակրթարան-Արհեստանոց. — Աղջիկներու գիշերօթիկ երկրորդական դպրոց մը։

Գալֆաեան Որբանոցին մէջ 70 որբուհիներ կը խնամուին այժմ, և Հաստատութիւնը նեղ կուգայ անոնց։ Բոլոր Բերաէն քանիցս յայտարարած է որ տեղ չունի այլ եւս և որբուհիներու ննջարանին մէջ մահճակալները խիտ առ խիտ իրարու կցուած են, ինչ որ շատ մը տեսակէտներով վնասակար է։ Սակայն դեռ ամէն կողմէ խնդրագրեր կը թափին Պատրիարքարան, Խնամակալութեան, մասնաւոր ազդեցիկ անձերու, որպէս զի անտէր մնացած որբուհիներ առնուին Գալֆաեան Որբանոց։ Ամէն կողմէ եկած խնդրանքներուն Գալֆաեան Որբանոցի վարիչ մարմինները ստիպուած են «տեղ չկայ» չոր ու ցամաք պատասխանը տալ։ Բայց տեղ կայ և այն ալ շատ ընդարձակ տեղ, Որբանոցին անմիջապէս կից, մօտաւորապէս 25,000 քառակուսի արշին տեղ, օդասուն ու բարձրադիր, ուր այժմեան որբանոցի պէս քանի մը շէնքեր կառուցանել կարելի է։ Թէպէտ Գալֆաեան Որբանոցին արդի վիճակը ամէն կերպով գոհացուցիչ է, բայց դեռ շատ քիչ որբուհիներ կը խնամուին հոն։ Տիկնանց Խնամակալութիւնը արդէն մտադիր է գնել Ճէզայիրլեան ամիրայի հին ու խարխուլ ապարանքը իր շրջափակով, իսկ Տաքճեան բնակարանէն վեր գտնուող գետինն ալ Որբանոցին կապակցած է եղեր, բայց մինչեւ այժմ այլ և այլ արգելքներով Տաքճեանց ազգականներուն ձեռքը մնացեր է։ Տիկնանց Խնամակալութիւնը վերեւ յիշուած տեղը գնելու համար տրամադրելի 500 ոսկի ունի։ Բայց բաւական չէ միայն Ճէզայիրլեանին տունը գնել, որուն համար ժառանգորդները 1000—2000 ոսկի կը պահանջեն, այլ այդ տեղը օգտակարապէս պէտք է գործածել, այսինքն վերաշինել և նոր ընդունելիք որբուհիներու պիտոյքներուն յարմարցնել։ Ասոր համար ալ սակայն դրամ պէտք է և Տիկնանց Խնամակալութիւնը այդքան խոշոր դրամագլուխ մը չունի թէ՛ Որբանոցին նոր կալուած մը գնելու և թէ 70էն աւելի որբուհիներ պահելու համար։ Իրերու այս վիճակին մէջ ինչ միջոցներով կարելի է արդեօք ընդարձակել Որբանոցին շէնքը, բազմացնել որբուհիներուն թիւը և հոգալ անոնց բազմապիսի պիտոյքները։ Այս կարիքը լրացնելու ամէնէն դիւրին միջոցը յանուն Որբանոցի ազգայինի մը ընելիք կտակը պիտի ըլլայ։ Քանի մը հազար ոսկիով Որբանոցին կից շէնքերը կարելի էր գնել և այս հաստատութիւնը մեր համայնքի բարեսիրութեան պատուաբեր եղանակով մեծցնել ու ընդարձակել։ Մինչեւ նոր բարերարի մը գիւտը սակայն Որբանոցի Տիկնանց Խնամակալութիւնը հաստատութեան հասոյթները աւելցնելու միջոցներ կը խորհի և պէտք է խորհի։ Որքան որ կը յիշենք՝ Գալֆաեան Որբանոցին ի նպաստ մինչեւ այժմ որ և է թատերական ներկայացում կամ քօնսէռ չէ տրուած։ Տիկնանց Խնամակալութիւնը շատ տրամադիր չերեւար այսպիսի միջոցով Գալֆաեան Որբանոցին բացառիկ եկամուտ մը ապահովելու։ Մեզ անյայտ են բարեպաշտ Տիկիններուն շարժառիթները, բայց դպրոց-որբանոցի համար ամէնուրեք ընդունուած է ներկայացումներով, քօնսէռներով և այլ պատշաճ եղանակով նպաստ մը գանձել և Հիւանդանոցէն աւելի Որբանոցին իրաւունքն է այսպիսի առիթներէն օգտուիլ։

Բացի ասկէ՝ Որբանոցին վարչութիւնը հարսանեաց և կնունքի առիթներէն պէտք է օգտուի և նուէրներով կամ յայտարարութիւններով ճերմակեղէններ և նրբահիւս կամ ոսկեթել ու ոսկեճամուկ ընծաներ պատրաստելու ապսպրանքներ ստանայ։ Տիկնանց արդի Խնամակալութեան կարգադրութեամբ արդէն ասեղնագործական արտադրութեանց մէկ մասը Մանչէսթր կը ղրկուի։ Ջանք պէտք չէ խնայել նաեւ «բաժանորդուհի»ներուն թիւը բազմացնելու համար։ Լաւագոյն կ'ըլլար սակայն որ մեր ունեւորները իրենց անունով որբուհի մը պահելու ամբողջ ծախքը ստանձնէին, որ տարեկան 15 ոսկւոյ խնդիր մըն է և առ նուազն 40 հարուստներ կարելի է գտնել նոյն իսկ մայրաքաղաքիս մէջ որոնք այս բարեսիրական զոհողութիւնը կրնան ընել։ Այսպէսով ալ 600 ոսկւոյ հաստատուն եկամուտ մը պիտի գոյանար Որբանոցին համար։ Որբանոցին եղած նուէրները կրնան նաեւ այնպիսի նիւթերէ ըլլալ, զորս կարելի է գործածել որբուհիներուն հագուստի, ուտելիքի և որ և է ուրիշ պէտքին համար։ Տիկնանց Խնամակալութիւնը այս և նման միջոցներով անշուշտ կրնայ դեռ Որբանոցին հասոյթը կրկնապատկել և արդէն Խնամակալութիւնը իր անցեալ գործունէութեամբ ցոյց տուած է, թէ ապագայի մէջ ալ Որբանոցին եկամուտները հետզհետէ պիտի աւելնան։ Որբանոցի նման հաստատութիւն մը, որ հանրութեան վստահութիւնն ու համակրութիւնը կը վայելէ, անշուշտ հետզհետէ քաջալերութիւն կը գտնէ՝ եթէ օգտակար նոր փոփոխութեան մը ենթարկուի։ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը պատճառ մը չունի խէթ աչքով նայելու Գալֆաեանի նուիրատուներուն վրայ, որովհետեւ շատեր երկու հաստատութեանց ալ բաժին կը հանեն և կամ մասնաւորապէս Որբանոցի նկատմամբ իրենց տածած համակրութիւնը կ'արտայայտեն։

Միայն Գալֆաեանի մէջ որբուհիներ չեն պահուիր սակայն։ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի մէջ ալ ունինք Որբանոց մը շուրջ 120 երկսեռ մանուկներով։ Քանի մը ամսէն պիտի սկսի երրորդ մեծ որբանոցի մը հիմնադրութիւնը, որ Գարակէօզեան անունը պիտի կրէ։ Գուցէ դեռ ուրիշ որբանոցներ հիմնելու ալ տրամադրութիւններ ծագին եղած քանի մը կտակներու համաձայն։

Ամէն պարագայի մէջ մեզ համար երեք որբանոցներ անհրաժեշտ են։ Նախ և առաջ պէտք է մանկապարտէզ-որբանոց մը, մանչերու և աղջիկներու համար։ Լաւագոյն է այս որբանոցին մէջ ասանգել նաեւ նախակրթարանի տարրական դասընթացքն ալ, որպէս զի ասկէ ելլող մանչեր և աղջիկներ առանց ուրիշներու օգնութեան հագուիլ և լուացուիլ կարենան։ Ապա անհրաժեշտ են մանչերու և աղջիկներու որբանոցներ, ուր նախակրթարանի և մասամբ ալ երկրորդական վարժարանի ծրագիրը իրագործել կարելի ըլլայ, արհեստներուն և արուեստներուն մասնաւոր կարեւորութիւն տալով։ Մանչերու որբանոցին համար արդէն ամէնէն յարմար շէնքը պիտի շինուի և շատ յարմար ու վայելուչ է որ Գարակէօզեան Որբանոցը մանչերուն յատկացուի, քանի որ աղջիկներու համար արդէն Գալֆաեանը կայ և զայն բարձրացնելու միջոցներ միայն պէտք է խորհիլ։ Ս. Յակոբայ Որբանոցին տարէց մանչերն ու աղջիկները պէտք է այն ատեն փոխադրել Գարակէօզեան և Գալֆաեան Որբանոցները, իսկ պզտիկները Մանկապարտէզ-Որբանոցը, ուսկից շրջանաւարտ ելլող ընդունակ մանչեր ու աղջիկներ դարձեալ վերեւ յիշուած Որբանոցները ղրկել։ Այս պարագային հարկաւ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը այժմ իր Որբանոցին համար ծախսած գումարը այն ատեն Գալֆաեանի վարչութեան պիտի տայ։ Այս ձեւով կրնանք ամէն հասակի որբերու և որբուհիներու համար օրինակելի հաստատութիւններ ունենալ։ Շատ պզտիկ մանկիկներ իրենց տարէց ընկերները չեն զբաղեցներ ընտանեկան խնամքներով և անոնք կրթական բոլորովին տարբեր մթնոլորտի մը կը կարօտին քան նախակրթարանի ուսանողները, որոնք իրենց ամբողջ ազատ ժամանակը այն ատեն արուեստներուն և արհեստներուն կը յատկացնեն։ Ցաւելու չեմ ուզեր վերջացնել առանց շեշտելու այն պարագան թէ, մինչեւ ցարդ աղջիկներու ո՛չ երկրորդական և ո՛չ ալ գիշերօթիկ վարժարան մը ունինք, որով շատ մը հայ աղջիկներ ստիպուած են օտար վարժարաններ դիմելու, որոնք ջանք ու դրամ չեն խնայեր իրենց երկրորդական դպրոցները օրըստօրէ ծաղկեցնելու համար։ Գիշերօթիկ ըլլալով միայն աղջկանց Գալֆաեան Որբանոցը ունինք, ուր ունեւոր ծնողք հարկաւ չպիտի զիջանին իրենց զաւակները ղրկելու։ Գոնէ այդ սովորութիւն չէ եղած։ Կ'արժէ սակայն որ Որբանոցին Խնամակալութիւնը այս պարագան ալ նկատողութեան առնէ ապագայի համար. քանի որ և ո՛չ մէկ գիշերօթիկ աղջկանց վարժարանի մէջ այնպիսի ընտանեկան և տնտեսական դաստիարակութիւն կը տրուի ինչպէս Գալֆաեան Որբանոցին մէջ։ Աղջկանց երկրորդական վարժարան մը ամէնէն աւելի վայելուչ է բանալ Բերայի մէջ, ինչպէս մանչերու երկրորդական վարժարանը։ Այս նպատակով Էսաեան վարժարանը արդէն ամէնէն յարմար շէնքն է, երբ մանաւանդ նոր յարկ մըն ալ կառուցուի այժմեանին վրայ և նախակրթարանի ստորին կարգերը ուրիշ տեղ փոխադրուին։

Կը վերջացնենք մեր յօդուածը, կրկին անգամ յորդորելով Արեւելքի ընթերցողները որ ամէն պատեհ առթիւ յիշեն Գալֆաեան Որբանոցը և իրենց լումանը չզլանան Գթութեան որբախնամ այս օգտաշատ և մեծ Յարկին։

ՏՕՔԹ. Յ. ԹՕՓՃԵԱՆ

ՄԵՐ ԾԱՂԿԵՄՇԱԿՈՂՆԵՐԸ

Բնութիւնը, կարծես, անսպառ մխիթարութեան գործ մըն է. յոգնած մարդուն հանդէպ ի զուր կ'ուզէ ըմբռնել սկիզբի և վախճանի հարցերը։ Կարծես նազելաբար հեշտաղող կին մըն է Բնութիւնը որ կը հրամայէ՛ կը հարկադրէ մարդուն իրեն հպիլ, իր հեշտութեան ընդարձակ գաղջ շունչին մէջ թաղուիլ և մոռնալ՝ ցաւադիր մը պէս ուրանալ գիտնալ պահ մը մտքին յաւէտ դժգոհ՝ անսանձ, անյագուրդ առնականութիւնը։ Այս տպաւորութիւնն է որ կ'ունենայ մարդ, երբ, խոնջէնքէն վերջ, իրիկուան զով ստուերներուն տակ, յանկարծ շրջապատուած կը տեսնէ ինքզինքը բիւրաղան ծաղիկներով, որոնց սուր բոյրը անհուն հեշտանքով բաբախել կուտայ ռունգերը։ Գործի մարդ թէ արուեստագէտ, շինական թէ գիտուն, ամէն մէկը քաղցր տպաւորութեան բաժին մը ունի, աստիճանաւորուած քաղցրութիւն մը՝ որ ոչինչ ունի հասարակաց՝ օրուան կեանքին հետ։

Մենք, Բնութեամբ զբաղողները վերացական կը կոչենք։ Պարզ է պատճառը. գիտութիւնները տարածուած չեն դեռ մինչեւ մեր սեմերը. երբեմն նոյն իսկ գայթակղեցուցիչ կ'երեւան անոնք, կրօնային ցամաք ձեւապաշտութեան մը հետապնդողներուն։ Մեր կարծեցեալ գրականութիւնը գիտէ որոշել Բնութիւնը մեր նեխոտ սենեակներէն, և մեր ուսուցիչները բուսաբանութիւն կ'ուսուցանեն դեռ մեր դպրոցներուն տխուր քառակուսի սենեակներուն մէջ, փոխանակ բլուրի մը զառիվերին վրայ կամ մշակուած պարտէզի մը մէջ ուղղակի վերլուծելու բուսականութեան հարստութիւնները։ Մեր վարժարաններուն պարտէզներուն զարդարման մշակման ի նպաստ նուէր մը չէ եղած երբեք. կ'ուզէի հասկնալ թէ ասանկ նուէր մը ինչ տպաւորութիւն պիտի թողէր լրագրին մէջ կարդացուած պահուն։ Բերաններ զէրոյի ձեւ պիտի առնէին անշուշտ, մտքին ցամաքութիւնը բացայայտելով։ Շատ շատ գիտենք սերբելի մը հողակտորին վրայ մէկ քանի անշահ մարգրիտներ ցանել։ Երբեք դրամ չենք տար ծաղիկի, հունտի, ծառի, և կը ջանանք, միջոցով մը, հասկէ հանկէ փոխ առնել. Բանջարեղէնը կը նախընտրենք ծաղիկէն, անմիտ դրականութեամբ մը, երբ թէ արդէն պարտէզին հողը ընդարձակ ըլլար, և աղաւաքեղը այդ ամէնէն աժան, ամէնէն հասարակաց խեղճ բոյսը մեր պարտէզին անմիջական անբաժան զարդը կ'ընենք, գրեթէ երկրպագելի կուռք մը դարձած ա՛լ։ Պոլսոյ արուարձաններուն մէջ ցրուած մեր մեծատուններէն շատեր բաւական ընդարձակ պարտէզ մը ունենալու առաւելութիւնը ունին. անոնք ալ առանց ծառէ, բոյսէ բան մը հասկնալու, միմիայն ընդունուած սովորութեան մը համար, առաջին և վերջին ըլլալով յատակագիծ մը պատրաստել կուտան՝ որուն մասերը միշտ նոյն վիճակի մէջ կը մնան, ծաղիկները միշտ նոյն և պտղատու ծառեր, եթէ կան, տեղ չեն ձգեր զարդի, վայելքի գեղատեսիլ ծառերուն, գինովցնող pittosporeին կամ թեթեւ նրբավարս taxusին, շնորհալի գլխիկ մակնոլիային կամ կոնաձեւերուն (conifères) չքնաղագոյն մէկ անդամին՝ հզօր, յաղթաբազուկ, լայնատարած տամաւային, օրինակի համար։ Ծաղիկներուն տեսակներն ալ տասը չեն անցնիր, և շատ սովորական ծաղիկներ են. ինչպէս ամէն բան՝ նոյնպէս ծաղիկներուն մէջ ալ ընդունուած սովորական տիպարներ կան. ասիկա կը նշանակէ թէ մեր բարեկեցիկ ընտանիքները՝ որոնք կրնան լայնօրէն պարտէզ մը խնամել՝ իրենց անձնական ճաշակով՝ իրենց բնական մղումով ընտրուած ծաղիկներ վայելելու համար չէ որ պարտէզ մը ունին, հապա ընդունուած սովորութեան մը համար։ Ես գիտեմ մեր մէջ վաճառականներ՝ որոնք իրենց տունը կահաւորելու ատեն չեն մոռցած մէկ քանի պատմական նկարներ գնել, սանկ՝ սալոնի մը անկիւնը դրած ըլլալու համար, որոնց սորրեւ չեն իսկ կարդացած նիւթը, որոնց գոյնէն ու շրջանակէն իսկ տեղեկութիւն չունին, ճիշդ ինչպէս որ չեն տեսներ ինքնութիւնը այն վաճառականական ապրանքին զոր կ'արտածեն։ Պարագան յար և նման է հոս. երկրորդի մը տնկել կուտան ծաղիկները և իրենք ա՛լ գոհ են գոյներէն զոր չեն տեսներ, բոյրէն զոր չեն զգար։ Տեսնել և զգալ ըսելով՝ կ'ըմբռնեմ ընտրել ծաղիկները։ Նուաստութի՛ւն մըն է երբ իրենք իրենց տնկեն և խնամեն զանոնք. միշտ երկրորդ մը պիտի ընէ։ Նորոյթի փողկապի մը համար մինչեւ կէս ոսկի պատրաստ են վճարել, բայց նոյն գումարին կէսը վճարել ծիծաղելի կը գտնեն վարդենիի մը համար։ Շատ սղած են խեղճ բարի բոյսերուն հանդէպ որոնք ազնիւ ձեռքերու կը սպասեն։ Աւելի կը սիրեն ծաղիկ մը լամբակին վրայ քան թաղարին մէջ...։

Բոլոր այս յոռետես դիտողութիւններէն վերջ, խիստ բնական պիտի գտնէք ծաղկեմշակողներու՝ ծաղկի մշակութեամբ ապրողներու պակասը մեր մէջ։ Բայց, զուտ առեւտ. տեսակէտով, հարկ չկայ չափազանցել դրութեանները. վաճառողը միակ համայնքի մը հետ գործ ունի։ Եթէ մեր ժողովուրդը անտարբեր է ծաղիկներուն հանդէպ, վաճառականականօրէն անհանգիստ չըներ ատիկա զինքը։ Ինչ որ դիտելի է սա է թէ մեր համայնքին մէջ զարգացած չըլլալով դեռ բնութեան սէրը, հայեցողական ոյժը, գիտական՝ առարկայական հակումները, ծաղկեմշակող չկրնար ունենալ այնքան որքան... պասմաճի օրինակի համար։ Տպածոյի (պասմա) վրայ անհեթեթ քմածին տխմար սուտ ծաղիկները աւելի լաւ կը ճանչնայ քան պարտէզի հողին վրայ փթթող կենդանի զուտ նալաւոր ծաղիկները։ Բառատուքը մասնաւոր հաճոյքով մը չէ՛ որ կ'ըսեմ՝ այլ հոգւոյն՝ բուռն անկեղծութեամբ կը շեշտեմ թէ ճարտարարուեստի այժմու խօլ յառաջդիմութիւնը որ ամէնուրեք կը տեսնուի, ուրիշ բան չի նշանակեր բայց եթէ զգայարանքներու ստորճանական բթացում մը՝ ստորճանական կծկում մը՝ փակում մը՝ արտաքին աշխարհին հանդէպ։ Ջը՞ չէ մի որ ճարտարարուեստը բնութեան նպատակաւոր մէկ ընդօրինակութիւնն է, մէկ անգամ միայն կատարուած. ճարտարարուեստին առարկաները, անգամ մը ընդօրինակուելէ վերջ, վերարտադրուելու համար՝ այլեւս պէտք չեն ունենար իրենց նախատիպ ունենալու բնութիւնը, այլ նախկին ընդօրինակութիւնն է որ բնութեան տեղ կը ծառայէ։ Ընդօրինակութենէ ընդօրինակութիւն սխալը կը խոշորնայ, տպածոյին կամ մոր գործերուն վրայի ծաղիկը կ'ըլլա՛յ, միմիայն՝ յիշողութեան ապաւինելով՝ ճարտարարուեստը կը փակուի բնութեան դէմ։

Դառնալով մեր ծաղկեմշակողներու հարցին, սաուգիւ կը տեսնե՛մ թէ երոզութիւն մըն է անոնց պակասը։ Օտարներէն կը ճանչնամ բազմաթիւ ծաղկեմշակողներ (Պոլսոյ Յոյներն ալ մեզի վիճակակից են. ծաղկեմշակող չունին). իսկ մեր՝ ծիծաղելի ըլլալու չափ քիչ.— երկո՛ւ հոգի միայն. Սկիւտար՝ Մոմճեան էֆ. և Գատըգիւղ՝ Նաչիտ էֆ. Խաչատուրեան։ Մոմճեան էֆ. զարգացած գիտաւէր միտք մըն է որ, հակառակ իր բազմազբաղ վիճակին, ջանք ու ծախք չէ խնայած Սկիւտար Պէյլէրին պարտէզին կից իր մեծ ծառաստանին (pépinière) և ծաղկանոցին։ Դիտելի է որ անգլին թիւով իր փոխադրելի մաղդաչ ծառերը զորս տեսայ, մեծ մասամբ պտղատու ծառեր էին. կոնաձեւերուն և միւս զարդի ծառերուն շատ աննշան գոյութիւնը, այդչափ մեծ ծախքերուն փոխան, նշանակելի գտայ.—Թերեւս անոր համար որ անհունապէս աւելի մեծ խնամք կը պահանջեն այս վերջինները և այնքան չեն գգուեր Պոլսեցիներուն ճաշակը, բնաւ չեն խօսիր... սատամզքսին՝ եթէ կը խօսին բանաստեղծին։ Իսկ այլապէս նշանակելի է Նաչիտ էֆ. Խաչատուրեանի ծաղկեմշակական գործը։ Եթէ իր պտղատու ծառերը վեց հարիւրը չեն անցնիր, ի բաց առնելով իր վարդենիները որոնց տեսակը գրեթէ ութսունի հասած է առ այժմ, իր ծաղիկները ահագին թիւ մը կը կազմեն և serreի ծաղիկներով մէկտեղ երկու հարիւրը կ'անցնին։ Գատըգիւղի իր երկու ընդարձակ պարտէզները, մէկը՝ Րիզա Փաշա և միւսը՝ Եօղուրթճը Չայըրը դէմ, ամբողջովին իր ձեռքին արդիւնքն են։ Նշանաւոր են իր բիւրաւոր բազմազան պէկոնեանները, մեխակները, տաղիաները, վարդենիները, քրիզանթէմները և շուշանները, չյիշելու համար ուրիշ ծաղիկներ, զորս ամէնքն ալ ինք իր գիտուն ձեռքով խնամած է և բեղմնաւորած։ Ասկէ զատ, Նաչիտ էֆ. քաջ հնագէտ մըն է, և Պոլսոյ կողմը Չիչէքճի Բազարի իր խանութը ճոխ հաւաքածոյ մը՞ է բիւրաղան հունտերու՝ թէ՛ ծաղկի և թէ բանջարեղէնի։ Պարզ վաճառական մը չէ ինքը, այլ միանգամայն գիտուն մը իր տարրին մէջ, մի՛շտ հետամուտ բուսաբանական նորանոր գիւտելիքներու, հողագիտական ամենավերջին ծանօթութիւններու։ Ասկէ զատ, իր բազմաթիւ ճամբորդութիւնները Եւրոպայի թէ Անատոլի մէջ, ճոխացուցած են իր հողագիտական և ծաղկաբանական փորձառութիւնները և բնութեան սէրը վառ պահած իր մէջ, այնպէս որ ստիպուած եղաւ թողուլ կաբինէ պաշտօններ։

Իսկ զուտ բուսաբանական գիտութեան սահմանին մէջ, առանց վերոյիշեալներուն պէս ծաղկեմշակութիւն կիրարկելու և զայն շահագործելու, մասնաւոր նշանակելի գիտուններ են մեր մէջ Խաչիկ էֆ. Ուզուրեկեան, և Հալքալըի վարժարանին ուսուցիչներէն Հ. Պէկեան էֆ.. Առաջինը տիեզերական համայնագէտ մըն է, անատոմագէտ, բուսագէտ, բանասէր, գրաբարագէտ, աշխարհագրագէտ, մետաղագէտ, քիմիագէտ, կենդանաբան, բնագէտ, երկրագէտ (géologue), հնագէտ. այս բիւրաղան յատկութիւնները որոնք երբեք չեն չափազանցուած, տուած են իրեն ովկէանային հանդարտութիւն մը. անպատմելի առաքելական խոնարհութեան մը հետ։ Իր անտիպ գիտական-ուղեւորական երկերը անծանօթ գանձեր են մեզի համար զորս Միսաքեանի մը մաքրակրօն մենամոլութեամբ կը պահէ միշտ։ Իսկ Հ. Պէկեան էֆ. ոչ միայն քաջ բուսագէտ մըն է այլ նաեւ բուսաբանութեան ախտաբանական ճիւղն ալ իւրացուցած է կատարելապէս և ինք կարող է և պարտի գիտական հեղինակութիւններ ընել և ճոխացնել մեր բուսաբանական գիրքերու խիստ վտիտ ցանկը։

* *

Սիրեցէ՛ք ծաղիկները։ Աղքատը ունենայ (bas) թաղար մը ունի խարխուլ պատուհանին առջեւ. ունեւորը որ կը բուրէ իր զրկումներուն գիշերին մէջ ու ունեւորը որ թաղարին սահմաններն ալ կ'անցնի՝ կը պատմէ յուշիկ աղքատին հպարտութիւնը։ Գործաւորը կանկնի մը ունի թիթեղէ աման մը մէջ. հովը կը փչէ, կանկինին բոյրը կ'անցնի իր աշխատութեան տագնապին մէջէն ու շարժել կուտայ գործաւորին եռանդը։ Հիւանդանոցի մը — ո՛հ, ո՛չ մեր հիւանդանոցին— պատուհաններէն դուրս կը պոռթկայ ծաղիկներուն հրապոյր խանդը. դեղին, ճերմակ, կարմիր տաղիաները ներսի միակերպ խաւարին կը նային, հիւանդներուն մռայլ հոգիին մէջ, ու հոն կը հոսեն իրենց գոյներուն խանդը. մեխակներուն բոյրը ծանր կը սահի կ'անցնի ու խառնուած բարձերուն մէջ ուր գլուխները կը հակին դեռ՝ հեռաւոր տարփուհիի մը երազը կը փթթեցնէ աւելի կայուն գիծերով, լուսաղէն հանճարալի զուարթութեան մը՝ լուսապսակ լուսայորդ առողջութեան մը երկնային մտապատկերը...։

Ա՛հ, սիրեցէ՛ք ծաղիկները, մի՛ նկա-

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ —117—

ՑԱՆԻԷԼ ԼԸՋԻՒԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՏԻԿԻՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒՀԻՆ

Զ.

ՊԱՏԱՆԴԸ

Երեք-չորս լուռ երթեւեկներէ յետոյ, կոմսը յարեց.

—Ուրեմն Պէրանժէր տասնըեօթը տարու է։ Ամէն անոնք որ Պէրանժէրով կը շահագրգռուին, իր ամուսնութեան վրայ կը խորհին։ Արդ, ինչպէս դուք ալ դիտել տուիք, բարձր շրջանակներու մէջ կը շահագրգռուին անով։

Սօլանժի գոյնը նետեց։

—Ըսել կ'ուզէք թէ առնչութի՛ւն մը կայ այդ ամուսնութեան, Թագուհիին հրաւէրին ու այդ պարահանդէսին միջեւ...

—Այո՛... Ատ ըսել կ'ուզեմ։

—Պէրանժէրի թեկնածու եղողի մը վրայ խօսք բացա՞ծ են ձեզի։

—Այո՛։

—Արքունիքի՞ն մէջ։

—Նոյն ինքն վեհապետին կողմէ։

—Ո՛հ, Աստուած իմ, բայց քիչ մը առաջ կ'ըսէիք թէ Թագուհին կը շահագրգռուի Պէրանժէրով։

—Միեւնոյն բանն է։ Այր և կին համակարծիք են այդ մասին։

Կոմսը նշմարեց կնոջ վրդովումը։

«Քիչ մը յետոյ ա՛լ աւելի պիտի խռովի», ըսաւ կոմսը մտովի, վայրագ գոհունակութիւն մը զգալով։ «Գնա՛ բանդ, գնա՛ բանդ, քու հպարտութիւնդ չպիտի փրկէ քեզ. մինչեւ վերջը պիտի ջախջախեմ», կը խորհէր կոմսը, պեխին տակ սեղմելով ակռաները։

—Մաքսիմ, խօսեցէք ուրեմն, քանի որ այնքան կարեւոր բան մը ունիք ինծի հաղորդելիք։

—Պարտէիք գիտնալ թէ այդպէս պիտի ըլլար։ Սթափլա դուքսին տածած սէրը մեր աղջկան նկատմամբ՝ գաղտնիք մը չէ։ Թէեւ Մարքօ մէկն ըլլայ Իտալիոյ ամէնէն փայլուն ամուսնական թեկնածուներէն, սակայն Թագուհին և իր ամուսինը բարեհաճած են յարմար դատել որ դուքսը ամուսնանայ նուազ երեւելի ազնուականութիւն ունեցող օտարուհիի մը հետ։ Թագուհին, որ շատ կը սիրէ Պէրանժէրը, հմայիչ կը գտնէ այդ հովուերգութիւնը։ Բայց այդ հովուերգութիւնը կրնայ շատ ակներեւ դառնալ արքունական պարահանդէսին մէջ։

—Մեր եռանդուն Ֆիօրէնցացին ցոյց պիտի տայ թէ իրեն համար մէկ նորատի աղջիկ կայ պարահանդէսին բոլոր աղջիկներուն մէջ։ Թէեւ շատ լաւ դաստիարակած էք մեր աղջիկը, սակայն Պէրանժէր...

—Պէրանժէր պիտի անսայ իր մօրը կամքին, գոչեց կոմսուհին ուժգնութեամբ։ Աղջիկս երբեք չպիտի տամ այնպիսի մարդու մը որուն հետ իր ամուսնութիւնը չպիտի թոյլատրեմ։

—Ինչ, թոյլ չպիտի՞ տաք որ ձեր աղջիկը ամուսնանայ տէ Սթափլա դուքսին հետ, գոչեց կոմսը։

—Երբե՛ք։

—Սօլանժ, նողկալի բան մը ըրած պիտի ըլլաք։ Բայց ձեր արգելքը արդիւնք մը չպիտի ունենայ։

—Ինչ համարձակութեամբ կ'ըսէք այդ բանը։

—Գիտէք թէ, ֆրանսական օրէնքին համաձայն, ծնողքներու անհամաձայնութեան պարագային, հօրը արտօնութիւնը կը բաւէ։

—Ատիկա անբաւական պիտի նկատուի աղջկանս կողմէ։

—Ուրեմն ձեր աղջկան գորովին, յարգանքին ու խղճահարութեանց կը վստահիք, զայն պատանդ ընելու համար ինծի դէմ մղուած ձեր ատելութեան ու վրէժխնդրութեան։

—Մաքսիմ...

Այր և կին իրարու երես նայեցան շեշտակի։ Իրենց սոսկալի գաղտնիքը, որ դէմքերնուն վրայ ի յայտ կուգար, լռութեան կը դատապարտէր երկուքին ալ շրթունքները։

Այդ գաղտնիքը իրենց միջեւ ցցուած էր ու չէին համարձակիր անուն մը տալ անոր։

—Այո՛, յարեց կոմսը, մեղմ և կատաղութենէ խեղդուկ ձայնով մը։ Այո՛, կը կրկնեմ թէ Պէրանժէրը պատանդ կ'ընէք։ Իր երջանկութեան արգելք կ'ըլլաք, որովհետեւ այդ երջանկութիւնը սիրելի է ինծի։ Չէք հաւանիր որ փառաւոր ամուսնութիւն մը կնքէ ան, որովհետեւ այդ բանը պիտի գգուէ իմ փառասիրութիւնս... Մանաւանդ սա պատճառաւ որ այդ ամէնը իմ գործս պիտի ըլլայ և իր երախտագիտութեան պիտի արժանացնէ զիս։

—Լուտանքներ են ատոնք, ըսաւ Սօլանժ կծկուած շրթունքներով։

—Բայց ասպարէզ կը կարդամ ձեզի, ըսաւ Մաքսիմ։ Ձեր հակառակութիւնը ընդդէմ զիրար սիրող երկու էակներու, ընդդէմ հանրային կարծիքին և վերջապէս ընդդէմ իմ կամքիս, յարդի շիւղի չափ կարեւորութիւն չպիտի ունենայ... Համարձակեցէք շարունակել ձեր ընդդիմութիւնը և պիտի տեսնէք թէ ի՛նչքան սուղի պիտի նստի ձեզի...

Սօլանժ երկու քայլ դէպ ի ետ գնաց և վերէն վար չափչփեց ամուսինը։ Անշարժ, դեփ-դեղին կտրած, իր յամր ու սոսկալի նայուածքով, տպաւորութիւն գործեց։

— Բացատրութիւն տուէ՛ք, աղաղակեց կոմսը։

Սօլանժ իր տժգունած շրթունքները բանալով ըսաւ.

— Աղջիկս չպիտի ամուսնանայ իմ սիրահարիս սպանիչին հետ...

Ահաւոր ընդհարում մըն էր ատ նոյն իսկ յանդուգն կոմսին համար, որ կ'ընկճէր ու ծայրայեղութեան կը մղէր կինը։

Մաքսիմ, ապշահար ու խելակորոյս մարդու մը երեւոյթն ունէր։

Երբ կոմսը ինքզինքը գտաւ, ամուսնական մենամարտի զէնքերը վար դրաւ, և ըմբռնեց թէ այդ խելայեղ կինը ա՛լ եւս ոչ մէկ բանի առջեւ պիտի ընկրկէր, ինք ալ ծայրայեղութեան դիմեց։

— Ձեր սիրահարին սպանի՞չը մի։ Բայց ձեր սիրահարը չէ սպաննուած, այլ մահուան ենթարկուած ու պատժուած է։ Մահուան վճիռը գործադրողն ալ ես եղած եմ։

— Դուք արդարութեան վճիռը ի՞նչպէս կը գործադրէք, երբ իբր անհաւատարիմ ամուսին լքած ու խաբած էք զիս... Մութին մէջ դաշունահարեցիք զանի, ծուղակ մը լարելով և դէմքերնուդ վրայ դիմակ մը դրած։

—Իմ իրաւունքս ի գործ դրի։

—Ձեր իրաւո՛ւնքը մի, այսինքն զօրաւորներունը, ինչ որ վատերուն յատուկ է։

— Եղեռնագործ ատեանը անպարտ պիտի արձակէր զիս։

—Այսինքն ձեզի նման տասերկու հոգի պիտի արձակեն այդ վճիռը։

— Կոմսուհի տ'Էրքիւանսի, ֆէմինիսթ խորհրդածութիւններու պէտք չկայ։ Շնորհիւ այդ սպանութեան գործին, որուն համար կը պարծենամ, ձեր աղջիկը կրնայ տակաւին հաւատ ընծայել իր մօր առաքինութեան և հնազանդիլ։ Զարաչար մի՛ գործածէք այդ վստահութիւնը։

—Թշուառակա՛ն...

—Ինչ խոշոր բառ է ատիկա... Այդ անամէջ անէծքներէն պէտք չէ դատել ձեր արժանիքը։ Փափագած դաշոյնիդ չառուի՛ ձեզի։ Անով հարուածեցէք զիս։ Բայց ձեր աղջիկը մի՛ սպաննէք։ Անիկա անմեղ է ձեր ամուսնական անհաւատարմութեան գործին մէջ, զոր ինք քաւելու պատճառ չունի, ձեր անհաւատարմութիւնը գէշ վախճան մը ունենալուն պատճառաւ։

(Շարունակելի)

թէ՛ք զանոնք առիթ մը միայն զարդարելու ձեր սիրելիներուն դագաղները. լոյսէ չհիւսուած՝ լոյսին մշուշ ծաղիկները կհանգին խորին դրականութիւնը կը հնչեցնեն միայն, ամէ՛ն վայրկեան, ամէ՛ն վայրկեան։ Արուեստական ծաղիկները միայն կը պատշաճին դագաղին, կը պատշաճին մահուան, վասն զի ամէն արուեստ մահուան՝ մահկանացութեան գիտակից սկիզբ մըն է. չէ՞ մի որ արուեստական ծաղիկները, անայլայլ, անփթիթ, մարդուն սահմանը կը գծեն. մինչ կենդանի ծաղիկը, հողին աստուածութեամբը, բարախուն, անհուն լոյսին ուլարթութեան բիւրաղան ձեւերէն մէկն է։

Սիրեցէ՛ք ծաղիկները, ու լոյսին պիտի նմանիք. մինչ աւելի քաղցր, աւելի բեղուն, աւելի ուլարթ պիտի ըլլաք, այսինքն տիեզերական անմահ՝ առ յաւէտ ծնրադրելի լոյսին յատկութիւնները պիտի ապրեցնէք ձեր հոգիին մէջ։

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳՈՒԼԱՆՃԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Համայնքի մը, քաղաքացիի մը մտաւորական ու բարոյական յառաջդիմութեան աստիճանաչափը կարելի է որոշել դպրոցներու բարւոք կամ յոռի, յառաջադէմ կամ յետադէմ վիճակներէն։ Դպրոցը պէտք է նախ գրաւէ հանրութեան համակրանքը, եթէ կ'ուզէ կրթել ու օգտակար հանդիսանալ իր պատկանեալ համայնքին։ Դպրոց մը եթէ լծացեալ շրջան մը բոլորէ, հեռի հանրութեան հետաքրքրութենէն ու կարծիքներէն, ան արդէն դադրած պէտք է նկատել իր գերագոյն միտումէն ու նպատակէն եղող օգտակարութենէն, վերջապէս դպրոցն է որ իր պատկանեալ համայնքին զարգացած տարրին աջակցութեամբ արդիւնաւէտ շրջաններ պէտք է բոլորէ, ո՛չ թէ հեռացած, ներհակ ու տգէտներով լեցուած տարր մը ըլլայ։ Սակայն ո՞վ է որ պիտի կրնայ դպրոցը այդ բարձրացած դիրքին վրայ պահել, եթէ ոչ նոյն այն համայնքն ու այն գիտակից ու անձնուէր պաշտօնէութիւնը որ գիտնայ թէ ի՛նչ է իսկապէս դպրոցին դերը ժողովրդեան վրայ և ի՛նչ է մատաղ սերնդեան հետ գործ ունենալը։ Մասնաւորելով խօսքը Մարզուանի կրթական հաստատութեանց վրայ, Սահակեան վարժարանը, երբ դիտենք տասնեակ տարիներու մէջ իր բոլորած շրջանը, ուրախութեամբ պիտի ըլլայ ըսել թէ քիչ մը տղայական է բաղդատել արդի վիճակը անցեալին նախապաշարական կրթական դրութիւններուն, կազմակերպութիւններուն ու պաշտօնէութեանց հետ. առէք քանի մը տարի առաջ իսկ, ներհակ տարրեր էին Մարզուանի կրթական բոլոր հաստատութիւնները, իւրաքանչիւրը լծացած, միայնացած, մինչ իրենց տափակութիւններուն ու անկարողութիւններով պարփակուած կը շարունակէին իրենց կրթական գործը։ Սակայն, միեւնոյն ատեն, հակառակ իրենց տափակութիւններուն, աստիճանական զարգացումներ ու յառաջդիմութիւններ ունեցած են, և երբ կուգան կ'անցնին գործի գլուխ, գիտակից Հոգաբարձութիւն մը, տխրութեամբ կը դիտէ դպրոցին այս անկերպարան վիճակը և կ'աշխատի հիմնովին բարեփոխել, որուն կը հասնի մէկ երկու տարուան անձնուէր ու տքնաջան աշխատութեամբ. վերջապէս կը ջանան խզել, արդի տեսչութեան հետ ձեռք ձեռքի տուած, օտար վարժարաններու և մերիններուն միջեւ գտնուած ցրտութիւնը և անոնց հետ կազմելով ուսումնական յարաբերութեան ու համակրութեան լայն շրջանակ մը, մինչ իրարմէ օգտուելով, մինչ կրթական գործին վրայ խորհելով, մինչ գիտակից, անձնուէր ու հմտագոյն պաշտօնէութիւններու դպրոցն ու տղաքը յանձնելու միտումով չեն զլացած իրենց բոլոր ջանքերը, ու մնալով իսկ երբեմն իրենց անձնական գործերուն։ Ինչպէս վերը յիշեցի, ո՛չ նուազ դեր խաղացած է Տեսուչը՝ Դագիկ էֆ. Օզանեան, ծանօթ իբրեւ գրիչի մարդ, առանձնելով դպրոցի՝ ղեկը, գոհ թողուց ամէնքս, մինչ բանալով ժողովրդեան առջեւ դպրոցին դուռները, վանելով անոնց երեւակայութիւնները դպրոցին ու կրթական գործին հանդէպ։ Տարիներու շրջանին մէջ՝ ժողովուրդ ու կրթ. պաշտօնեայ միացած կրթական յառաջդիմութիւններ ընելը մենք հաճոյքով կը դիտենք ու պիտի դիտենք, և արդէն իր յառաջդիմութեան ապացոյցը չէ՞ գոլէճի հետ ծրագրի մասին մասնաւոր որոշման գալով, ազգային վարժարանէն վկայուած պարոնը, առանց քննութեան գոլէճին 4րդ (Freshmen) կարգին մէջ ընդունուիլ որոշուիլը, հակառակ անոր որ գոլէճի շրջանը 8 տարի բարձրացած է, տարի մը եւս աւելնալով Նախապատրաստական 3 տարիներուն վրայ 4ի բարձրացած է, ինչ որ կ'ապացուցանէ նաեւ թէ ամէն աստիճան ջանք չեն խնայած, հակառակ պիւտճէի անձկութեան, արդի Թաղ. Հոգաբարձութիւնը, Տէրք Վահան Միքայէլեան ու Գրիգոր Աշըլեան և Տեսչութիւնը։

Նոյնպէս Հռիփսիմեանց աղջկանց վարժարանը բաւական լաւ դիրքի մը վրայ էր այս տարի, մասնաւորապէս արուեստանոցի մը բացումովը, որ խիստ ուրախութիւն էր Մարզուանցիներուն համար. հոն կը տրուին կարի, ձեւի ու ասեղնագործութեան վրայ տեսական ու գործնական դասեր, իրենց ճիւղին հմուտ Թագուհի Ն. և Վ. Հէքիմեան քոյրերու կողմէ։

Գովելի է նաեւ Ներսէսեան մանկապարտէզը, որուն բացումը անցեալ տարի տեղի ունեցաւ և որ իր գտած համակրութենէն այս տարի 150—200 աշակերտներով բեռնաւորուած, նախորդ շրջանէն լաւագոյն դիրք մը ունէր և կը յուսացուի յառաջիկային աւելի լաւ դիրքի վրայ տեսնել՝ Խնամակալութեան շնորհիւ։

Բողոքականաց վարժարանն ալ լաւագոյն դիրք մը ունեցաւ, հակառակ պիւտճէին անձկութեան. արդի Հոգաբարձութիւնը կ'աշխատի, առանց ջանք զլանալու, ա՛լ աւելի բարձր դիրքի մը հասցնել։

Հանդէսները, որոնք վարժարաններու տարուան շրջանին մէջ ամբարածները կը ցուցադրեն, բաղդատաբար անցեալ տարիներէն աւելի կանոնաւոր, աւելի փայլուն եղան։

Բողոք. վարժարանի հանդէսը.— Յունիս 28ին տեղի ունեցաւ Բողոք. երկսեռ վարժարաններու ամավերջի հանդէսը, ուր զանազան նիւթերու վրայ խօսեցան աշակերտներ ու աշակերտուհիներ, նաեւ կատարեցին պզտիկ թատր մը, որմէ վերջ Ա. Կիւլպէնկեան էֆ. խօսելով պիւտճէի նուազութեան վրայ՝ ծնողքներուն ուշադրութիւնը հրաւիրեց և յառաջիկայ տարուան համար եղած նպաստաւոր կարգադրութիւններն ու ուսուցչական խումբը ներկայացուց։ Հանդիսականներէն Պ. Օզանեան էֆ. հրաւիրուեցաւ խօսելու, և քանի մը վայրկեան սահուն լեզուով ճառեց ծնողաց անտարբերութեան վրայ հանդէպ դպրոցներուն, և յետոյ պիւտճէի խնդիրին անցնելով յայտնեց թէ բողոքական համայնքի մը համար պատիւ չէ բերել դպրոցը պարտքի տակ թողլով յետադէմ վիճակի մը մէջ ձգելը, քանի որ իրենց կրթական գործին գլուխը ունին կարողագոյն Հոգաբարձութիւն մը։

Մրցումներ.— Ամէնէն ուրախառիթ ու օգտաշատ պարագաներէն մէկն է այս տարուան շրջանին մրցում հաստատողներու թիւին աճումը, որ գրեթէ ամէնէն մեծ օգտակարութիւնը կը մատուցանէ աշակերտութեան այժմէն։ Հոգաբարձութեան և տեսուչ Պ. Օզանեան էֆ.ի ջանքերուն շնորհիւ Սահակեան վարժարանը ունեցաւ գիտակից, հմուտ ու պատուաբեր նուիրատուներ, որոնք խոստանալով մասնաւոր տարեկան գումար մը, հաստատեցին զանազան մրցումներ, ինչպէս Բրօֆ. Վ. Յ. Յակոբեան անգլերէնի, որուն մրցման համար մասնակցած էին զանազան կարգերէ բաւական թուով աշակերտներ, սակայն յանձնախումբը իր կատարած քննութիւններով յարմար դատեց մրցանակաւորել Պ. Պ. Ռ. Լէպլէպիճեան և Մ. Հալաճեանը։

Թուրքերէն լեզուի մրցում հաստատեց Աւետիս էֆ. Կիւլպէնկեան. այս մրցումին ալ մասնակցած էին բաւական թուով աշակերտներ, որոնք նախ հրապարակաւ արտասանութիւններ ընելէ վերջ, առանձին սենեակի մը մէջ յանձնախումբին առջեւ քննուելով իրենց մէջէն մրցանակի արժանի դատուեցան Պ. Պ. Յ. Աբէլեան և Ռ. Պէյլէրեան։ Տոմարակալութեան համար մրցում հաստատուած է Մ. Յարութիւն Բիբէճեանի կողմէ. այս մրցումին մասնակցած էին միայն այս տարուան շրջանաւարտները, որոնք նախ հանդիսականներու առջեւ իրենց վաճառականական նիւթերու վրայ գրուած թէզերը կարդալէ վերջ, առանձին սենեակներու մէջ, յանձնախումբին կողմէ առաջարկուած հարցումներուն պատասխանելով ու խնդիրները լուծելով, իրենց մէջէն մրցանակի արժանի դատուեցան Պ. Պ. Յ. Աբէլեան, Յ. Աժտէրեան, և Ա. Ինճէ Արապեան։ Այս վարժարանին տոմարակալութեան ճիւղը շատ գնահատուեցաւ այս տարի։

Ճարտասանութեան համար Ռ. Էլպէկեան էֆ.ի կողմէ մրցում հաստատուած է, որուն նոյնպէս մասնակցած էին զանազան կարգերէ աշակերտներ, որոնց մէջէն ամէնէն լաւ արտասանողն եղաւ Պ. Զ. Կիւլպէնկեան, իսկ միւսներն ալ գնահատումի արժանացան։ Նոյնպէս դպրոցին ճարտասանութեան ճիւղը յառաջացած տեսանք, դպրոցին մէջ Օզանեան էֆ.ի կողմէ խօսելավարժութեան մասին տարուած խնամքներու շնորհիւ։

Նոյն օրը իրիկուան դէմ տեղի ունեցաւ Հռիփսիմեանց վարժարանի վկայականներու բաշխման հանդէսը, զոր իր ներկայութեամբ կը պատուէր քաղաքիս գայմագամ Վեհմ. Նէճմի պէյ։ Հանդէսը սկսաւ Համիտիէ քայլերգով և հետզհետէ խօսեցան ինը շրջանաւարտուհիները՝ զանազան նիւթերու վրայ։ Ասոնցմէ վերջ Բարսեղ էֆ. Անթէլէպեան թուրքերէն ճառ մը կարդաց, աղօթելով Վեհ. Սուլթանի կենաց և արեւշատութեան համար և շնորհակալութիւններ յայտնեց Նէճմի պէյին։ Այս հանդէսին առթիւ վկայաւորուեցան նաեւ հետեւեալ օրիորդները, որոնք տեսական ու գործնական մանկավարժական դասընթացքի հետեւած ու քննութիւնները տալու յաջողած էին.— Օր. Զ. Ագըլլեան, Ռ. Պէննէհանեան, Ա. Ճէմպէրճեան, Հ. Պապիկեան, Ե. Տիվանեան, Ա. Թաթիկեան, Ե. Պապաժինեան, Վ. Հէքիմեան, Փ. Տօպալեան, Ը. Տալաազանեան։

Նոյնպէս վկայական ստացան տասներկու օրիորդներ, վերոյիշեալ Հէքիմեան քոյրերու կողմէ, կարի և ձեւի տեսական ու գործնական ընթացքը լրացնելու յաջողած ըլլալնուն։

Յունիս 30ին շաբաթ օր տեղի ունեցաւ Սահակեան վարժարանի հանդէսը, որուն փայլ կուտային կրկին Վսեմ. Նէճմի պէյ, կառավարական պաշտօնեաներ և Գոլէճին գրեթէ բոլոր հայ բրօֆ.ները։ Հանդէսը սկսաւ Կայս. Համիտիէ քայլերգով. յետոյ Պ. էֆ. Օզանեան բացումի խօսքերուն մէջ դպրոցին այս տարուան վիճակը պատկերացնելով, ներկայացուց տասնչորս շրջանաւարտներ։ Յետոյ այդ պարոնները խօսեցան զանազան նիւթերու վրայ։ Ասոնցմէ վերջ Տեսուչը՝ Դագիկ էֆ. Օզանեան «Հաւկ Բանք» մը խօսեցաւ կէս ժամու չափ, յուզիչ շեշտերով ու գեղեցիկ յորդորականներով։ Օզանեան էֆ. թելադրեց շրջանաւարտները որ անսան պարտականութեան ձայնին և վստահելի ու պատուաւոր հպատակներ ըլլան մինչ օսմ. բարեխնամ տէրութեան։ Բարսեղ էֆ. Անթէլէպեան կարդաց մաղթանք մը Վեհ. Կայսեր ձօնուած, որմէ յետոյ Վսեմ. Նէճմի պէյ իր շնորհակալութիւնները յայտնելով, սա խօսքերը ուղղեց Տեսուչին. «Ներքին համակրանք մը կը զգամ ձեր մասին և կը հասկնամ թէ ինչքա՛ն առողջ է ձեր տուած դաստիարակութիւնը, երբ աչքութեան պատուաբեր հպատակներ ըլլալ կը թելադրէք ձեր սաներուն. ուստի հաճեցէք ընդունիլ համակրանքներս ու շնորհակալութիւններս»։ Յետոյ Վսեմ. Նէճմի պէյ հիւրասիրուեցաւ Տեսչարանին մէջ, ուր ընդունուեցաւ ընդհանուր յարգանքներով։

ԹՂԹԱԿԻՑ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի

Մարզուան

ԱՌՈՂՋԻՆ ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Յօդացաւի դէմ. իբրեւ դեղ կրնայ գործածուիլ կարոսը՝ կատարեալ յաջողութեամբ։ Եթէ ախտած վիճակի մէջ ուտուի յաճախ, կարելի է ըսել թէ մարդ յօդացաւ չունենար։ Կարոսը կարելով, ջուրի մէջ եփելու է մինչեւ որ կակուղնայ և հիւանդը խմելու է այդ ջուրը։ Նաեւ մատղաշ կարոսը տապակի մը մէջ եփելու է քիչ մը ալիւրով, թարմ կաթով և մշկընկուզով և ատիկա կծած (քըրըը) հացով (չպաղած) ուտելու է. ցաւերը անմիջապէս կ'աննետանան։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՔՈՐԷԱՅԻ ՄԷՋ

Ռիւթէրի գործակալութեան ներկայացուցիչներէն մէկը Սուէթամբէրնի մէջ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Եոնկ Իլեանին հետ՝ պետը քորէական այն պատուիրակութեան որ Լա Հէյ ղրկուած ըլլալով, անկէ Սուէթամբէրն ժամանած էր՝ Նիւ Եորք ուղեւորելու համար։ Եոնկ Իլեանը յայտարարեց թէ իր նախագահութեան տակ գտնուող պատուիրակութիւնը ո՛չ միայն ղրկուած էր Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին ներկայ գտնուելու, այլ նաեւ պաշտօն ունէր եւրոպական ու ամերիկեան տէրութեանց բողոքելու այն վիճակին դէմ որուն Քորէա կ'ենթարկուի, և մանաւանդ յայտարարելու թէ Քորէա բնաւ պիտի չընդունի Ճափոնի թեւարկութիւնը։ Իլեանը յարեց.— «Լա Հէյի մէջ Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ և Մ. Նահանգաց պատուիրակները վստահեցուցին քորէական պատուիրակութիւնը թէ կը շահագրգռուին Քորէայի վիճակով և թէ պատրաստ են ո՛րքան որ կարելի ըլլայ օգնել Քորէայի։» Եոնկ Իլեանը կը յարէ որ քիչ առենէն Լոնտոնի մէջ պաշտօնէութիւն մը պիտի հաստատէ՝ աշխատելու Քորէայի քաղաքականութեան դէմ Ճափոնի մէջ։ Իլեանը յոյս յայտնեց թէ Ուաշինկթընի մէջ պիտի կրնայ տեսնել նախագահ Պ. Ռուզվէլդը. նաեւ մտադիր է, Անգլիա վերադառնալէ առաջ, այցելել Մ. Նահանգաց գլխաւոր քաղաքները։ Եոնկ Իլեանը նաեւ սա յայտարարութիւնը բրաւ.— «Մեզի յանձնուած պաշտօնով ճամբայ ելլելէ առաջ, տեղեակ էինք Ճափոնի ծրագիրներուն, սակայն բացարձակապէս պիտի ընդդիմանանք անոնց գործադրութեանը։ Կը խնդրենք մեծ տէրութիւններէն՝ ապահովել Քորէայի գոյութիւնը՝ իբրեւ չէզոք երկիր մը, ինչպէս են Հոլանտա, Պելճիքա կամ Զուիցերիա. այդ մասին կոչում կ'ընենք եւրոպական տէրութեանց։ Քորէա մինչ բաց պիտի ըլլայ աշխարհի վաճառականութեան, բայց կը զգուշանանք Ճափոնէն, վասն զի քանիցս փորձեց իր երկրին կցել Քորէան։»

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Բարիզէն հետեւեալը կը գրեն վիեննական Թերթի մը.— Բարիզի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ բնաւ համամիտ չեն այն նուազ նպաստաւոր կարծիքներուն որոնք կը յայտնուին Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդէն սպասուելիք արդիւնքներուն համար։ Սխալ է այն զրոյցը թէ նոյն Դեսպանախորհուրդին մէջ ֆրանսական պատուիրակներն ալ համամիտ եղած ըլլան այդ աննպաստ կարծիքներուն, և մասնաւորապէս իբրեւ անհիմն կը նկատուի այն լուրը թէ Ֆրանսայի առաջին պատուիրակ Պ. Լէօն Պուրժուա, արտաքին գործոց նախարարութեան ղրկած տեղեկագրի մը մէջ, վհատութիւն յայտնած ըլլայ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին հետեւած ընթացքին համար։ Պետական այդ մարդը այնքան միամիտ չէ որ պատրանքներ ունեցած ըլլայ Դեսպանախորհուրդին կարելի արդիւնքներուն վրայ, և հետեւաբար չէր կրնար անհաճոյ անակնկալ մը ունենալ՝ Դեսպանախորհուրդին հետեւած ընթացքին և վերջնական յաջողութեանը հեռանկարին համար։ Բարիզի մէջ սա կարծիքը կը տիրէ թէ գուշակուելիք արդիւնքները իբրեւ անարժէք պէտք չէ նկատուին, վասն զի ապագային համար անժխտելի կերպով արժէք մը պիտի ունենան. այդ ժողովին որոշումներուն շնորհիւ նաւային պատերազմին պայմանները պիտի ենթարկուին քաղաքակրթութեան ներկայ վիճակին համապատասխանող սեղմումներու։ Դիտել կը տրուի նաեւ թէ կարելի չէ բոլորովին կարեւորութենէ զուրկ նկատել այն իրողութիւնը թէ խաղաղութեան և զէնքընկեցութեան վերաբերեալ կարգ մը խնդիրներ, որոնց լուծման ժամանակը տակաւին հասած չէ, հանդիսաւորապէս ներկայացուած են Դեսպանախորհուրդին և թէ այդ կարգի խնդիրներու համար ըլլալիք արտայայտութիւններ զանազան տէրութեանց հաւանութեանը պիտի արժանանան։ Այս պարագան ճամբան կը պատրաստէ խաղաղութեան ու զէնքընկեցութեան վերաբերեալ նոյն խնդրոց լուծմանը և քաջալերութիւն մը ապագային համար։

— Լոնտոնի մէջ կը կարծուի թէ, Դեսպանախորհուրդին և մասնաւորապէս յանձնաժողովներու անդամներուն կողմէ եղած ջանքերուն հակառակ՝ աշխատութիւնները փութացնելու համար, կարելի չի նկատուիր որ Դեսպանախորհուրդը սեպտեմբերէն առաջ կարենայ աւարտել իր աշխատութիւնները։

Պ. ՖԱԼԻԷՐԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ֆրանսայի Նախագահ Պ. Ֆալիէռ յառաջիկայ տարուան յետաձգած է Լոնտոնի, Քոբենհակի, Քրիստիանիայի և Սթոքոլմի արքունիքներուն տալիք իր այցելութիւնները։ Այդ յետաձգումը քաղաքական պատճառներու արդիւնք չէ, այլ միայն անձնական շարժառիթներու հետեւանք է, վասն զի Պ. Ֆալիէռ որոշած է այս տարի ուղեւորութիւն չկատարել։ Բարիզէն Աւստրիոյ լրագիրներուն ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ այդ այցելութեան յետաձգումը վերագրել կարելի չէ միջազգային իրողութեանց, մանաւանդ Անգլիոյ Թագաւորին և Գերմանիոյ կայսեր միջեւ մօտերս կատարուելիք տեսակցութեան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Բարիզի դիւանագիտական այն շրջանակները որոնք իրազեկ են Թօքիոյի և Ուաշինկթընի միջեւ տիրող կարծիքներուն, կատարելապէս կը հաստատեն թէ՝ Մ. Նահանգաց և թէ Ճափոնի կողմէ քանիցս տրուած այն ապահովութիւնները թէ վերջերս պատահած ցաւալի միջադէպերը բնաւ չեն վնասած Մ. Նահանգաց ու Ճափոնի միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւններուն։ Առնուած ամէն տեսակ արժանահաւատ լուրերու նայելով, այդ երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները բարեացակամութեան և փոխադարձ վստահութեան հանգամանքը ունին։ Բարիզի վերոյիշեալ շրջանակներուն մէջ կարելի չի նկատուիր այն տեսակ վէճ մը որ Մ. Նահանգաց ու Ճափոնի միջեւ խաղաղութիւնը և քաղաքական հիմակուան հորիզոնը խանգարէ։

ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Հռոմէն կը հեռագրեն վիեննական Թերթի մը.— Ստոյգ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով, այն արտասովոր պաշտօնը զոր Վիեննայի ճափոնական դեսպան Պ. Ուչիտա կատարեց Պապին մօտ, Ճափոնի կայսեր կողմէ քաղաքավարական արարքի մը հանգամանքը ունէր միայն։ Փոխարինութիւն մը կազմած է Պիոս Ժ.ի քաղաքավարական այն արարքին, որով ռուս-ճափոնական հաշտութիւնը կնքուելէ ետքը, արտասովոր դեսպանութիւն մը ղրկեց Միքատոյին մօտ՝ շնորհակալութիւն յայտնելու Ճափոնի կառավարութեան կողմէ Մանչուրիոյ կաթոլիկներուն նկատմամբ հետեւուած ընթացքին համար։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ. ՌՈՒԶՎԷԼԴԻ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԸ.— Մինչդեռ Ուաշինկթընի մէջ դիւանագիտութիւնը կը զբաղի Մ. Նահանգաց ու Ճափոնի յարաբերութեանց խնդրով, սակայն Պ. Ռուզվէլդ այնքան կարեւոր բան չի նկատեր զայն. ամարանոց գացած է և ագարակի մը մէջ կը զբաղի դաշտային աշխատութիւններով, իր յոգնութիւններէն կազդուրուելու համար. առտուն կանուխ կ'արթննայ և բանջարեղէնով պատրաստուած կերակուր կ'ուտէ. իր անխոնջ գործունէութիւնը կը յայտնուի հնձելու աշխատութեան մէջ. չկայ մէկը որ անոր չափ ոյժով և յաջողակութեամբ գործածէ հնձող գործիքը։ Երբ աշխատութիւնները աւարտին, խոտի դէզերը կը փոխադրէ սայլերուն վրայ. երբ քրտնաթոր ագարակ վերադառնայ, ամէն օր կը ստանայ Ուաշինկթընի Թղթատարը, որ կը բերէ նախարարներուն տեղեկագիրները և ստորագրուելիք գրութիւնները։

ՊԷԹՈՎԷՆԻ ՏԱՃԱՐԸ.— Հոլանտայի աւազաբլուրներուն վրայ կարելի է մօտերս յիշատակարան մը կառուցուիլ Պէթովէնի համար։ Ծրագրին հեղինակը, Պերլած ճարտարապետը, հոլանտական եզերքին վրայ, Պլէօմէնտալի մէջ, Հարլէմի մօտ, տեղ մը ընտրած է՝ Ամստէրտամէն 25 քիլոմեթր հեռուն։ Այդ շէնքը, իբր շատ մը նմաններուն վրայ առաւելութիւն մը պիտի ունենայ, այն է՝ օգտակար և նշանակալից հանգամանք մը. «Պէթովէնի տաճար» մը պիտի ըլլայ՝ ամէն ամառ կատարուելիք նուագահանդէսներու համար։ Սրահը երկու հազար հինգ հարիւր հոգիի տեղ պիտի կրնայ պարունակել։ Կառուցուելիք շէնքը, որուն յատակագծերը հաղորդուած են Ամստէրտամի նուագահանդէսներու Ընկերութեան, հնդկական հին շէնքի մը երեւոյթը պիտի ունենայ՝ կեդրոնական գմբէթով։

ՏԱՔԵՐԸ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ.— Լիոնէն մետաքսեղէնի մեծ վաճառական Պ. Լէոնէսդ Ս. Սիմոն, որ Եւրոպայէն Նիւ-Եորք ժամանած էր, օթէլի մը մէջ անձնասպան եղեր է։ Նամակ մը թողած է, ուր ըսած է թէ տարապայման տաքէն խելայեղ եղած էր։ Պ. Լէոնէսդ Սիմոն կեանքին վերջ տալէ քիչ առաջ զովացուցիչ ըմպելի մը ուզած էր։ Նոյն օրը դեռատի կին մըն ալ անձնասպան եղեր է տարապայման տաքին հետեւանքով։

ԿԻՆ ԽԵՂԴՈՂ ՄԸ.— Պերլինի մէջ ոստիկանութիւնը ձերբակալեց Նիմէս անունով կօշկակար մը, 27 տարեկան, որ կը փնտռուէր։ Մէկ քանի օր առաջ Նիմէս, Սեբիլլէր անունով աղջկան մը մօտ երթալով, որուն հետ յարաբերութիւն հաստատած էր, դրամ պահանջած էր, բայց աղջիկը մերժելով, Նիմէս անոր կոկորդէն սեղմած և ուզած էր սպաննել, բայց տան տիրուհին յանկարծ վրայ գալով, կօշկակարը իր զոհը թողած ու փախած էր։ Նիմէս ուրիշ աղջիկներու վրայ ալ այդ փորձը կատարած էր։ Էլզա անուն աղջիկ մը խեղդելու վրայ էր, գոհարեղէնները պահանջելով, բայց աղջկան չուանը ոտքը խածնելով ձգած ու փախած էր, նաեւ Աննա Պլուէթ անուն աղջկան մը վրայ ալ միեւնոյն փորձը կատարած էր, առանց յաջողելու։ Ոստիկանութեան պաշտօնաբանին մէջ այդ աղջիկները ճանչցան չարագործը և նոյն իսկ մէկը «խեղդի՛չ» գոչեց. կօշկակարը ուզեց վրան յարձակիլ, սակայն ոստիկան-զինուորները արգիլեցին։ Նիմէս դատարանի պիտի յանձնուի՝ երեք աղջիկներ խեղդելու փորձ կատարած ըլլալուն համար։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ կայս. փեսայ և կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Րէֆիգ պէյի։

—Միրիմվալութեան աստիճան տրուեցաւ կայս. փեսայ և կայս. Թիկնապահ գնդապետ Սալիհ պէյի։

—Միւթէմայիզի աստիճան՝ Կ. Պոլսոյ Թղթատարատան Տնօրէնի առաջին օգնական Իհսան պէյի և հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան օտար թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղարի օգնական Գասըմ պէյի.

ՊԱՇՏՕՆ.— Վանայ նահանգին տէֆթէրտար անուանուեցաւ Մուսուլի նահանգին նախորդ տէֆթէրտար Հասէպի էֆ.։

— Տիարպէքիրի նահանգին Ճէզրէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Գոնիայի նահանգին Ուլու Պուրլը գաւառակին գայմագամ Արիֆ պէյ, որուն յաջորդեց Ֆաթսէ գաւառակին գայմագամ Համզա էֆ.։

—Պասրայի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Քէրպէլայի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Իսհաք էֆ. որուն յաջորդեց Ամարէ գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական Սալիհ էֆ.։ Պասրայի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Լըրիտէրէ գաւառակին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախորդ նախագահ Մէհմէտ Էմին էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ականակուռ Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ռումանիոյ պատերազմական նախարար Ավէրէսքու զօրավարին, երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ. Կապրիէլ Միգիլինէսքուի, երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ռումանիոյ սպաներէն հարիւրապետ Պ. Ժան Բրատանի և չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ավէրէսքու զօրավարին թիկնապահ տեղակալ Պ. Թէոտոր Նաւումի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բ. զօրաբանակին հեծելազօրքերու Բ. զօրաբաժնին Դ. կիսաբաժնին հրամանատար Մուսթաֆա Շիւքրի փաշայի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Էսկիշէհիրի երեւելիներէն Զէյդօնիզադէ Սատըք պէյի։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ.— Պաշտօնական Ջէկուցում մը, քաղաքապետութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, հետեւեալը կը ծանուցանէ.— «Իգտամ լրագրին 10 յուլիս 1323 թուական թերթին մէջ ծանուցուած էր թէ Թաղապետութեան Ժ. շրջանակին փուռերէն 250 կռամի չափ պակաս հացեր գտնուած են։ Այդ առթիւ տեղեկութիւն պահանջուեցաւ և Թաղապետական նոյն շրջանակին ու քաղաքապետութեան կողմէ կատարուած քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ բացարձակապէս անհիմն է այն լուրը, որուն համաձայն Թաղապետական Ժ. շրջանակին փուռերէն այդքան մեծ քանակութեամբ պակաս հացեր գտնուած ըլլան։ Հետեւաբար այդ լուրը կը հերքուի։»

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց դրամական պարգեւ մը շնորհել Կ. Պոլիս բերելու համար ընտանիքը Վանայ նահանգին ճարտարապետ Ֆուատ պէյի, որ ենթակայ եղած հիւանդութեանը հետեւանքով մեռած և ընտանիքը անոք ու անօգնական մնացած է։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ֆրանսայի Բրէզօ նաւագործարանին մէջ օսմ. կառավարութեան հաշւոյն շինուող մարտանաւերէն Orsnu մարտանաւին ալ շինութիւնը աւարտած ըլլալով, ծովը իջեցուեր է՝ ի ներկայութեան օսմ. կառավարութեան պատուիրակ նաւային հազարապետ Սալիհ պէյի։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԸ.— Քաղաքապետութիւնը երէկ նոյն պաշտօնարանը բերել տուաւ մէկ քանի մսավաճառներ, որոնք եղած ազդարարութեան հակառակ սուղ ծախած են միսերը։ Այդ մսավաճառները դրամական տուգանքի ենթարկուեցան։ «Չէլէպի»ներուն ալ ազդարարուեցաւ որ այլեւս չշարունակեն իրենց շահադիտութիւնը, որով ոչխարի վաճառականներուն ապրանքները ծախու առնելով սուղ գինով կը վաճառեն մսավաճառներուն. նաեւ Գատըքէօյի ու Սկիւտարի կողմերը չանցնին։ Այդ մասին երաշխաւորութեան ենթարկուեցան ոստիկանութեան միջոցաւ։

—Այդ «չէլէպի»ները, երէկ, Ուզուն Զայըրի կողմը այսալ տեղեկութիւններ տուեր են ոչխարի վաճառականներուն, որով ոչխարի ութ հոտեր հոն տարուեր են։ Քաղաքապետութիւնը իմանալով այս պարագան, հեռագրեց պէտք եղած տեղերը, որ այդ ոչխարները Կ. Պոլիս ղրկուին։

—Քաղաքապետութեան քննիչ Օսման պէյ և ուրիշ պաշտօնեաներ շաբաթ օրը Թօփխանէի սպանդանոցին մէջ «չանի»ի գործողութիւնը պիտի կատարեն։

—Մսավաճառներէ ոմանք տակաւին տասը ղրուշ կը պահանջեն Գըվըրճըքի օխային. ուրիշներ ալ ութ ղրուշի կը հաւանին՝ պայմանով որ ամէն մէկ օխային հետ հարիւր դրամ ճարպ տան, որով միսին օխան նորէն տասը ղրուշի կուգայ։

—Երզրումէն կը գրեն թէ քաղաքին մսավաճառները շահադիտութեան ձեռնարկած ըլլալով, անասնոց վաճառականները որոշեր են անասունները իրենք մորթելով վաճառել։ Հիմա ոչխարի միսին օխան հարիւր փարայի կը ծախուի, այծինը՝ երկու ղրուշի և եզինը եօթանասուն փարայի։ Այս տարի Դամասկոսի և Հալէպի կողմերէն ոչխարի վաճառականներ չեն ժամանած Երզրում, որով կը կարծուի թէ ոչխարի գինները պիտի չբարձրանան։ Անցեալ տարի Դամասկոսի ու Հալէպի վաճառականները Երզրումէն մեծաքանակ ոչխար գնած էին Եգիպտոս ղրկելու համար, բայց յետոյ ատոնց արտածումը արգիլուելով Կ. Պոլիս ղրկած էին։ Այդ պատճառով է որ ոչխարի վաճառականները այս տարի հոն կեցած են ոչխար գնելէ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ Վարչութիւնը նկատելով որ մետաքսի հասոյթները աւելցած և գործառնութիւններն ալ միեւնոյն համեմատութեամբ բազմացած են, որոշեց մետաքսը անջատելով ոգելից ըմպելիներու և որսորդութեան ճիւղէն, զատ ճիւղ մը կազմել, որուն Տնօրէն կարգուած է Թորգոմեան էֆ.։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սէլանիկ բնակող անգլիական պաշտպանեալ Պ. Ալֆրէտ Ապոթ անուն անձին 18-19 տարեկան տղան, երկու ամիսէն ալ աւել, Սէլանիկի քաղաքին ծայրերը տանը պարտէզին մէջ գտնուած պահուն, իրիկուան մօտերը, անհետացած էր։ Ոստիկանութիւնը իմանալով, իսկոյն քննութեան ձեռնարկած և հաստատած էր թէ մէկ քանի չարագործներու կողմէ առեւանգուած է՝ փրկանք ստանալու նպատակով. ուստի միջոցներ ձեռք առնուած էին՝ զայն ողջ ազատելու համար, սակայն ընտանիքը այդ չարագործներուն հետ ուղղակի բանակցելով, բաւական դրամ վճարած և տղան ազատած էր։ Ոստիկանութեան կողմէ գիշեր ցորեկ կատարուած խուզարկութեանց և հետապնդումներու հետեւանքով վերջերս, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, ձերբակալուեցան նոյն գործին մասնակցող տասներհինգի չափ յոյն չարագործներ և Պ. Ապոթի պարտիզպանը, որ անոնց հետ կը գտնուէր։ Անոնք դատական պաշտօնեաներուն յանձնուելով, ամէնքն ալ խոստովանեցան իրենց արարքը։ Իբրեւ փրկանք տրուած գումարին մեծ մասը գտնուեցաւ այն տեղէն ուր թաղած էին չարագործները։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ կառավարիչ վախճանեալ Մուզաֆֆէր փաշայի մարմինը երէկ իրիկուն Կ. Պոլիս բերուելով, Սէնթ-Էսփրի եկեղեցին տարուեցաւ։ Յուղարկաւորութիւնը մէկ քանի օրէն պիտի կատարուի։ Նոյն շոգենաւով Կ. Պոլիս ժամանեց նաեւ վախճանեալին որդին՝ կայս. ագարակներուն քննիչներէն Ֆուատ պէյ։

ԹՈՒԶԻ ՆՈՐ ԲԵՐՔԸ.— Իզմիրի շուկային ու Թաղերուն մէջ թուզի նոր բերքին վաճառումը սկսաւ, մեծ ուրախութիւն պատճառելով տեղացիներուն։

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ դեսպանը, տիկինը, աղջիկները, և դեսպանատան պաշտօնեաներէն ոմանք, երէկ մասնաւոր կառախումբով Հերեքէ գացին և այցելեցին կայս. գործարանը։ Անատոլի երկաթուղիին ընդհանուր Տնօրէնը Հերեքէի մէջ սեղան մը տուաւ ի պատիւ դեսպանին և հետը գտնուողներուն։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը ի բացակայութեան դատեց Րաիֆ անուն անձը, որ ամբաստանուած էր թէ Պելկրատի օսմ. փոխ-հիւպատոս եղած ատեն առանց արտօնութեան Աթէնք փախած և հաւատարմութեան անհամապատասխան ընթացք մը ունեցած է։ Ատեր արարքը հաստատուելով և հաւատարմութեան անհամապատասխան վիճակի մէջ գտնուիլը սաստկացուցիչ պարագայ մը նկատուելով, դատապարտուեցաւ վեց ամսուան բանտարկութեան, պաշտօնէն վտարուելու, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու և գրաւի տակ առնուած ստացուածքներուն յանձնմանը։

—Եղեռնադատ ատեանը ի բացակայութեան դատեց Ժոզէֆ և Մօրիս Ֆրիտման եղբայրները, որոնք Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Քաթըրճըօղլը խանին 65 ու 66 թիւ սենեակներուն մէջ յանձնակատարութիւն կ'ընէին և հիմա փախած են։ Անոնք իբրեւ խարդախ սնանկացող ամբաստանուած էին։ Կատարուած դատավարութեամբ հաստատուեցաւ թէ խարդախ սնանկացող չեն, այլ թերացումով սնանկացող, որով դատապարտուեցան մէյմէկ տարուան բանտարկութեան։ Այս վճիռը հաղորդուեցաւ պատկանեալ Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազութեան։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը, Էտիրնէի դատական քննիչին մէկ տեղեկագրին վրայ, որոշեց պաշտօնանկ ընել և դատաստանի ենթարկել Տարրաւէրէ գաւառակին նախնական դատարանին հարցաքննիչ Իպրահիմ էֆ.ն, ապօրէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն համար։

ԿԻՒՄԻՒՇԽԱՆԷԻ գաւառին թղթակցութեանց տեսուչ կարգուեցաւ եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Նէճմէտտին պէյ։

ՇԷՆՔԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ գետնի տէրերէ ոմանք շէնք կառուցանելու արտօնութեան համար թէեւ աղերսագիր կը մատուցանեն, սակայն առանց սպասելու արտօնագրին տրուելուն, շինութեան կը ձեռնարկեն, նկատելով որ այդ կարգի արտօնագիրներ տրուելու համար հարկ է նախ կալուածական և «Թանզիֆաթ»ի տուրքերու պարտքերը հատուցանել և ուրիշ գործառնութիւններ կատարել, և նկատելով որ առանց արտօնութեան սկսուած շէնքերուն համար կրկին ծախք կ'առնուի, և այնպէս կ'արտօնուի շինութիւնը. ուստի ծանոյց ամէն կողմ որ պատկանեալ պաշտօնեաները ուշադրութիւն ընեն և առանց արտօնութեան կառուցուող շէնքերու մասին օրէնքին տրամադրութիւնը ի գործ դնեն։

ԲԱԽՏ ՓՈՐՁՈՂՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ կարգ մը անձեր փողոցներու անկիւնները կողմներ դրած են, ուր գոյնզգոյն թուղթերու մէջ հատեղէններ, օճառ, եւայլն դրած տեսակ մը վիճակահանութիւն կը կատարեն՝ տղաք ու պարզամիտ անձեր խաբելով, և ոմանք ալ 70նոց ու 80նոց ծխախոտի բաքէթներ, տուփի մէջ դրըւած շաքարներ եւայլն տասը կամ քսան փարայով տեսակ մը վիճակահանութեան կը դնեն, ծանօթ պէտք եղած տեղերը՝ խըկոյն արգիլել այդ կարգի անձերու շահատակութիւնները և թէ՛ ատոնք և թէ իրենց յաճախորդ ձևանալով ատոնց աջակցողները օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկել։

ՍԻՆՈՊԷՆ երէկ Կ. Պոլիս բերուեցան 2200 չէքի փայտ։

ԾՆՈՒՆԴՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը ծանուցած է որ մահերու նման ծնունդներն ալ իմամներու և մուխթարներու կողմէ տեղեկագրուին Թաղապետութեան առողջապահական մարմիններուն, որպէս զի մահերու և ծնունդներու միջև եղած տարբերութիւնը հաստատուի։

ԵԱՖԱՅԻ Թաղապետութեան համար քսան փարա պիտի գանձուի նոյն տեղէն տրամադրելիք նարինջներու իւրաքանչիւր ամանէն։

ՊՈԼՍՈՅ ապահովութեան մտաւորին Տնօրէն կարգուեցաւ Երկրագործական Պանքային կեդրոնական հաշիւներու ճիւղին միւմէյյիզ Խալիլ պէյ և հաշուակալ կարգուեցաւ նոյն ճիւղին քարտուղարներէն Մէհմէտ էֆ.

ՁՈՒԿԵՐԸ.—Վերին Վոսփորի ձկնորսները այս տարի ձուկի նուազութենէն կը գանգատին ընդհանուր կերպով. նոյն իսկ «ըզմարիդ»ները անցեալ տարիէն նուազ են, «սքօրբիդ» և այլն այնքան նուազած են որ նոյն իսկ ամէնէն սուղ գիներով դըժուար կը գտնուի։ Ձկնորսները զանազան պատճառներու կը վերագրեն ձուկի այդ նուազութիւնը. ոմանք կ'ըսեն թէ փոքր ձուկերը զոհ կ'երթան խոշոր դելֆիններու (Տոնուս)։

ՃԱՐՏԱՐ ԽԱՐԴԱԽ ՄԸ.—Եաւէրճի Թաշիճէրա, խիստ վայելչագեղ մարդ մը, որ երկու շաբաթ առաջ Կ. Պոլիս եկած էր, ինքզինքը կը ներկայացնէ իբրև Քէֆլոնիայի ամէնէն պատուաւոր ընտանիքներէն մէկին պատկանող անհատ մը։ Իր քաղաքացիներէն սեղանաւորութիւն և նաւային միջնորդութիւն ընող անձի մը մօտ երթալով, կ'ըսէ թէ իր անուան մօտերս Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ նաւ մը, որուն համար բեռ կ'ուզէ, և իր ըսածը հաստատող թուղթ մը ցոյց տալով համոզում կը գոյացնէ նոյն անձին։ Թաշիճէրա բեռ գտնելու հոգը և ուրիշ գործերուն կարգադրութիւնը կը յանձնէ այդ անձին։ Քիչ ետքը իբրև թէ Թաշիճէրա Օտէսա երթալ կը հարկադրուի իր ստացած մէկ հեռագրին վրայ. խնդիրը կը պարզէ լումայափոխին և տեղ մը վճարում մը ընելու պատրուակով տասնըհինգ անգլիական ոսկի կը պահանջէ անկէ։ Լումայափոխը, առանց կասկածելու, կուտայ և Թաշիճէրա կ'անհետանայ։ Այդ խաբեբան ոսկերիչէ մը քսան ոսկինոց գոհարեղէն մը և դեղագործէ մըն ալ հազար փր. չորթած էր։

ՊԱՏԻՆ ՄԷՋ ՊԱՀՈՒԱԾ ԴՐԱՄՆԵՐԸ.— Պոլիս, Թահթա Գալէի կողմը խանութէ ձեռքի աղօրիք շինող Թէոֆիլոս իր դրամները խանութէն վրայի սենեակին պատին մէկ ծակին մէջ կը պահէր, սակայն իր գործաւորներէն Սթէֆօ ու Հրանտ գողցան և Բերայի հաճոյքի վայրերուն մէջ ծախսեցին։ Երկուքն ալ ձերբակալուեցան։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ ԿՏԱԿԸ

Քաղաք. Ժողովի երէկուան որոշումներէն կ'երեւայ որ հանգուցեալ Սրուանձտեանց եպիսկ.ի կտակած 1000 ոսկին հետզհետէ աճելով 2000ի հասած է։ Այս գումարով անկարելի է Հիւանդանոց մը կառուցանել, որուն շէնքին համար միայն այս չնչին գումարը չպիտի բաւէր։ Միքայէլ էֆ. Սրուանձտեանցի պահանջը բոլորովին անիրագործելի է այս պատճառով։ Հիւանդանոց մը պահելու համար տարեկան առ նուազն 1000 ոսկիի պէտք կայ, իսկ տարեկան 1000 ոսկի ձեռք բերելու համար առ նուազն 20,000 ոսկի դրամագլուխ պէտք է։ Հետեւաբար Հիւանդանոց մը կարելի չէ հիմնել 2000 ոսկիով և անոր ծախքերը հոգալ միանգամայն։ Այս է պատճառը որ Քաղ. Ժողովը որոշած է Վանի մէջ դարմանատուն մը հաստատել։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.—Այսօր Ս. Պատրիարք Հօր բնակարանին մէջ առաջին նիստը պիտի գումարեն կրօնի դասագիրքերու քննիչ յանձնաժողովին անդամները, Տ. Բաբգէն և Տ. Դուրեան վարդապետները և Տ. Սահակ և Տ. Տաճատ քահանաները, Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ։ Կը յուսանք որ Յանձնաժողովը դրական և գործնական կերպով կը լուծէ կրօնական դասագիրքերու կարեւոր խնդիրը, քանի որ մինչեւ այժմ եղածները արդի մանկավարժական և կրօնական պահանջներուն գոհացում տալէ շատ հեռու են։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՔՕՆՍԷՐԸ.—Ս. Պատրիարք Հայրը Պէրպէրեան դպրոցին ի նըպաստ Քօնսէր մը տալու համար կազմակերպուած Յանձնաժողովի անդամներէն 12ը շաբաթ օրուան համար իր բնակարանը հրաւիրած է՝ խորհրդակցութիւն մը կատարելու համար։ Կը յուսացուի որ Քօնսէրին առթիւ կամաւոր նուիրատուութիւններ ըլլան Պէրպէրեան դպրոցին, հաստատութեան հին սաներուն և համակիրներուն կողմէ։ Վերջին երեք ամիսներուն մէջ Պէրպէրեան դպրոցին ծախքը մօտաւորապէս 40000 ղշ. եղած է, որ ամբողջովին վճարուած է։ Դժուարին խնդիր մըն է հաստատութեան վրայ ծանրացող հին պարտքը, շուրջ 900 ոսկի, գոցել։ Յուսալի է որ Քօնսէրի արդիւնքի, կամաւոր նուէրներու, խնայողութեան և պարտքի զեղչումներու շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ այս տարի հաստատութեան ելմտացոյցը վերջնականապէս հաւասարակշռել։

ՀԱՃՕՑԲՈՎ կը տեղեկանանք թէ յառաջիկայ դպրոցական նոր տարեշրջանին համար Տարտանէլի ազգ. երկսեռ վարժարանաց տնօրէն կարգուած է Վահրամ էֆ. Աբծրունի, որ իր յօդուածներով ծանօթ է արդէն Արեւելքի ընթերցողներուն։ Կը շնորհաւորենք Տարտանէլցիները՝ իրենց ընտրութեան համար։

ՎՍԵՄ. ԳԱԲՐԻԷԼ ԷՖ. ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ, շաբաթ օրը, Քարլսպատի ջերմուկները պիտի ուղեւորի առողջական պատճառներով։

ԾԱՆՕԹ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ Ազն. Միհրան էֆ. Մուրատեան, հանգուցեալ Թավշանճեան էֆ.ի կնոջ եղբայրը, երէկ, արեւելեան ճեպընթացով Բարիզ մեկնեցաւ, իր քեռայր Եզնեան էֆ.ի հետ Թավշանճեան տան գործերուն վրայ խորհրդակցելու համար։

ՊԱՔՈՒՑԻ Տ. Աբգար Ա. քահանան այսօր հրաժեշտի այցելութիւն տուաւ Ս. Պատրիարք Հօր։ Տ. Աբգար այսօր Երուսաղէմ կը մեկնի։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Վենետիկի Մխիթարեանք առժամեայ կերպով միաբանական ընդհանուր ժողովէն առաջ պաշտօնավարող վարդապետներու տեղափոխութիւններ ըրած են։ Կը լսենք թէ Հ. Սամուէլ Գանթարեան, մայրաքաղաքիս Վենետիկի Մխիթարեան մեծաւորը, աթոռակալ կարգուած է Հ. Մինաս Նուրիխանի տեղ, որ այժմ Հռոմ կը գտնուի և հոն պիտի մնայ իբր վանքին ներկայացուցիչ։ Հ. Յովհաննէս վրդ. Թորոսեան տեսուչ կարգուած է Հ. Ստեփաննոս Սարգսեանի տեղ, որ Մաճառստան ղրկուած է։ Հ. Գանթարեանի տեղ մեծաւոր պիտի կարգուի Հ. Յուսիկ վրդ. Մեհրաբեան, իսկ Հ. Թորոսեանի տեղ տեսուչ Հ. Յ. Տիրոյեան։

⁂ Կ.-Պատրիարք Սապպաղեան Սրբազան, գործակատար Շէհրեան Յովսէփ էֆ.ի հետ, երէկ, Կայս. Պալատ երթալով առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի փաշայի ներկայացաւ և խնդրեց որ Բարձր. Ֆաթիմէ ու Մունիրէ իշխանուհիներուն ամուսնութեանը առթիւ իր շնորհաւորութիւնները մատուցանէ յոտս Կայս. Գահոյից։

⁂ Պատրիարքական փոխանորդի ընտրութեան յանձնաժողովը թէև քանիցս գումարուեցաւ, սակայն արդիւնքի մը չկրցաւ յանգիլ։ Յուսալի է որ յառաջիկային տեղի ունենալիք գումարումի մը մէջ այդ ընտրութեան մասին հարկ եղած գործողութեանց ձեռնարկուի։

⁂ Պէօյիւքտէրէի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյն տօնախմբութեանը առթիւ Կ.-Պատրիարք Սապպաղեան Սրբազան յառաջիկայ կիրակի եւրոպական ժամը $8^{1}/_{2}$ին հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ։ Կէսօրէն ետքը եւրոպական ժամը $4^{1}/_{2}$ին Եգիպտոսի առաջնորդ Գույումճեան Գերապայծառին նախագահութեամբ ժամերգութիւն, քարոզ, թափօր և օրհնութիւն տեղի պիտի ունենայ։ Քարոզը պիտի խօսի Ներսէս վրդ. Փափազեան։

⁂ Վարչական ժողովը երէկ գումարուեցաւ Կ.-Պատրիարքին նախագահութեամբ, Պատրիարքարանի վերաբերեալ գործերով զբաղելու համար։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ազգ

Քսանհնգամեայ Յոբելեանի

Հաստատութեանս Կ. Պոլսոյ Պատկ. Խնամակալութեան որոշմամբ, վարժարանիս քսանեւհինգամեայ Յոբելեանին առթիւ հանդէս մը պիտի կազմակերպուի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 16ին, կիրակի օր, վարժարանիս մէջ։ Վարժարանիս բոլոր շրջանաւարտները, նախկին սաները և բոլոր համակիրները կրնան մասնակցիլ նոյն հանդէսին՝ իրենց յարմար դատած եղանակաւ։ Այս առթիւ կը խնդրուի վարժարանիս Պ. Պ. ընթացաւարտներէն որ տեսչութեանս հաղորդեն իրենց հասցէներն՝ ըստ կարելւոյն շուտով։

Փոխ Վերատեսուչ Սանասարեան Վարժարանի
ԳԷՈՐԳ ԱԲՈՒԼԵԱՆ
Կարին, 4 Յուլիս 1907

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Այրի Տիկին Լուսաբեր Ա. Ալլահվէրտեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 ղրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Բիւզանդ էֆ. Փէշեան, ինչպէս նաև 108 ղրուշ Աստուր էֆ. Յ. Մէրձիմէքեան։

— Հանգուցեալ Տիկին Աղնիւ Մինասեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի ստորեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.— Բանթիկեան Եղբարք 120, Տ. և Տիկին Կարապետ էֆ. Մինասեան 95, Տ. և Տիկին Յարութիւն էֆ. Մ. Գարագաշ 108, Տ. և Տիկին Թադէոս էֆ. Յ. Գարագաշ 108, Տ. և Տիկին Եղիա էֆ. Շահպազ 216 և Նշաստաճեան Եղբարք 216 ղրուշ։

(Հաղորդագրութիւն)

ԱԶԴ.— Թուրքերէն և ֆրանսերէն լեզուներու քաջահմուտ և վարժ տոմարակալ եղող անձ մը կ'ուզուի պատուաւոր Տան մը մէջ պաշտօնի կոչուելու համար։ Դիմել Արեւելքի Տնօրէնութեան։

ՌՕՊԷՐԴ ՔՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 5/18ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղձացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանիս մասնաւոր բժիշկը՝ ուսանողներու առողջութեան, մարմնամարզներուն և խաղերուն, ինչպէս նաև վարժարանիս ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր և գեղեցիկ շէնք մը կառուցուած է նորոգապէս, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն։ 25—7

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, յուլիս 30)

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
ՍՈՒԻՆԷՄՈՒՆՏԷԻ ՄԷՋ

ՎԻԵՆՆԱ, 29 յուլիս.—Այլ ևս վերջնականապէս որոշուած է թէ օգոստ. 3-4ին Վիլհէլմ կայսրն ու Նիքոլա Ցարը պիտի տեսակցին Սուինէմունտէի մէջ։ Կէս-պաշտօնապէս կը ծանուցուի նաև թէ ֆոն Պիւլով իշխանը ներկայ պիտի ըլլայ այդ տեսակցութեան, և Պերլինէ կը հեռագրուի թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի ալ պիտի մասնակցի այդ տեսակցութեան։ Այս երկու նախարարներու մասնակցութիւնը բնականաբար աւելի կը բարձրացնէ կայսերական մօտալուտ տեսակցութեան կարեւորութիւնը։ Երբ 1905ին երկու կայսրերը տեսակցեցան Պեօրքէյի մէջ, ո և է նախարար չկար իրենց հետեւորդներուն մէջ և Էդուալ տիւ Նօռ ռուս՝ ինչպէս նաև Հոհենցոլէրն գերման զբօսանաւերուն մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեանը ոչ ոք ներկայ էր։ Այն ատենէն ի վեր քաղաքական կարեւոր դէպքեր պատահեցան, նոր համաձայնութիւններ կազմուեցան, այնպէս որ այս անգամ իրենց վեհապետներուն հետեւող նախարարները բաւական նիւթ ունին խորհրդակցութեան։ Սուինէմունտէի տեսակցութեան արտաքին կողմն ալ շատ կը տարբերի Պեօրքէյի տեսակցութենէն։ Գերման նաւատորմիղ մը պիտի հաւաքուի այդ տեղի ջուրերուն մէջ և կայսերական նաւատորմը որ իր վերջին ռազմափորձերուն համար Սուինէմունտէ կ'երթայ, բաց ծովերու նաւատորմին հետ պիտի միանայ և երկու վեհապետները պիտի ողջունուին հոն մեծ ու ստուար նաւատորմիղէ մը, որուն նմանը ցարդ հաւաքուած չէր այդ ջուրերուն վրայ։ Պեօրքէյի տեսակցութիւնը լուռ ու հանդարտիկ կատարուեցաւ, իսկ այս անգամ Սուինէմունտէի կայսերական տեսակցութեան կարեւորութիւնը թնդանօթի հարուածներով պիտի ծանուցուի ժողովուրդին։

Եւ արդէն քանի՛ մօտենայ այդ օրը, քաղաքական այնքան աւելի մեծ կարեւորութիւն մը կ'ընծայուի այդ տեսակցութեան, լսելով անոր համար եղած պատրաստութիւնները։ Այս առտու Բեդերսպուրկէն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ գերման և ռուս վեհապետները երեք օր միասին պիտի անցընեն։ Տեսակցութեան համար այս երկար տեւողութիւնը ցոյց կուտայ թէ երկու վեհապետները պէտք ունին մանրամասնօրէն տեսակցելու և իրենց հետեւող երկու նախարարներն ալ այնչափ շատ նիւթ ունին խօսակցութեան զոր հազիւ կրնան աւարտել մէկ քանի օրուան մէջ։ Լուր կայ թէ ռուս ծովային նախարարն ալ պիտի ընկերանայ իր վեհապետին. այս պարագան ալ ենթադրել կուտայ թէ Սուինէմունտէի մէջ ծովային խնդիրներու և նաւատորմի ծրագիրներու վրայ ալ պիտի խօսուի։ Վերջապէս հիմնական պատճառներ կան հաւատալու թէ կայսերական այս տեսակցութեան կարեւորութիւնը շատ մեծ է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 29 յուլիս.— Ցարը Վիլհէլմ կայսեր հետ տեսակցելու համար հինգշաբթի կամ ուրբաթ ճամբայ պիտի ելլէ։ Ն. Վեհափառութեան պիտի ընկերանան արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի, ծովային գործոց նախարար Պ. Տիքով և պալատական նախարար Պարոն Ֆրետէրիքս։ Ցարը պիտի ուղեւորի Շդանտարտ զբօսանաւով և չորս զրահաւորներ պիտի ընկերանան իրեն։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 29 յուլիս.— Ֆրանսական ընդհ. սպայակոյտին պետ զօրավար Պուժօն հոս հասաւ. Ֆրանսացի զօրավարին այս այցելութիւնը դիւանագիտական նպատակի մը կը վերագրուի։ Ռուս ընդհ. սպայակոյտի պետ զօրավար Բալիցին Բարիզ այցելած ատեն Ֆրանսայի պատերազմական պաշտօնատունէն հարցուեցաւ իրեն թէ ճապոնական պատերազմէն ետք ի՛նչ բարենորոգումներ պիտի ըլլան Ռուսիոյ բանակին մէջ։ Զօրավար Բալիցին չափազանց կարճ և խուսափողական պատասխաններ տուաւ, և Բարիզի մէջ զօրավարին այդ պատասխանները շատ անբաւական, և մանաւանդ, պատերազմի ատեն օգնութեան տրամադրելի զօրաց թիւն ալ անճիշդ համարեցին։ Եւ որովհետեւ ուղղուած հարցումներուն ճիշդ տեղեկութիւններ տալու մասին Ֆրանս. ընդհ. սպայակոյտի ամէն խնդրանքներուն խուսափողական պատասխաններ կը տրուէր ռուս ընդհ. սպայակոյտին կողմէ՝ երկու պետութեանց միջեւ ձգտում մը յառաջ եկաւ, զոր Ֆրանս. ընդհ. սպայակոյտի պետն այժմ Բեդերսպուրկի մէջ տասնօրեայ բնակութեան միջոցին հարթել և դարմանել պիտի ջանայ։ Ֆրանսացի զօրավարը աչքէ պիտի անցընէ նաև ռուս բանակին զանազան բաժինները։

ԻՏԱԼԵՒԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ
ԴԻՐՕԼԻ ՄԷՋ

ՎԻԷՆՆԱ, 29 Յլս.—Հարաւային Դիրօլէ հասած շատ ցաւալի լուր մը խոր տպաւորութիւն ըրած է ոչ միայն Գերմաններուն, այլ ամէն քաղաքակիրթ անձանց վրայ։ 33 գերման դպրոցական զբօսաշրջիկներ, որոնց հինգը կին, Բրօֆ. Լոտար Մէյէրի առաջնորդութեամբ զբօսական պտոյտի մը ելած էին Գերմանիոյ սահմանակից Իտալիոյ գերմանախօս քաղաքներու մէջ, երբ յարձակում կրեցին հարիւրաւոր Իտալացիներէ։ Հակառակ ոստիկանաց միջամտութեան, այրերը վիրաւորուեցան և կիները ծաղր ու ծանակ եղան։ Քալիանօ կայարանին մէջ աւելի ծանր տեսարաններ պարզուեցան. Իտալացիները քարկոծեցին կառախումբին ամէն պատուհանները. և գերման զբօսաշրջիկները մօտակայ կայանը մազապուր հասան վիրաւոր և արիւնոտ զգեստներով։ Գերմաններէն մին այն ատենէն կոչտութեամբ վար քշուեցաւ ջորիէն որ վիրաւորուելով վիրաբուժական դարմանի պէտք ունեցաւ։ Այս անպատշաճ արարքին մինչև ո՛ր աստիճան այպանելի ըլլալը կ'ապացուցուի սա պարագայէն որ շատ մը Իտալացիներ պատրաստուած էին այդ 33 Գերմաններուն վրայ յարձակելու։

ՃԱՊՈՆ ԵՒ ՔՈՐԷԱ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 29 յունիս — Քորէայի մէջ Ճապոնի ներկայացուցիչ Իդօ մարքիզը ամերիկեան լրագրի մը թղթակցին ըսաւ թէ ճապոնեւքորէական դաշնագիրն երկու երկրաց բարօրութիւնն ալ կ'ապահովէ։ Քորէա խաղաղեցաւ հիմա. քիչ ատենէն ճապոնական զինուորներ պիտի բերուին, երկրին հանդարտութիւնը չխանգարելու համար։ Ճապոն փափուկ դիրքի մը մէջ կը գտնուի այժմ և պէտք է որ յամր բայց յարատեւ ընթացք մը ունենայ։ Նոր կնքուած ճապոնական դաշնագրին պաշտպանութեան համար շատեր գանգատեցան, կարծելով թէ Ճապոն տակաւ իրեն պիտի կցէ Քորէան. բայց հիմա Քորէացիք կը սկսին ըմբռնել թէ այդ դաշնագիրը նոյն իսկ իրենց օգտին համար է։

ՍԷՈՒԼ, 29 յուլիս.— Մարքիզ Իդօ օտար մամուլին կողմէ Քորէայի մէջ Ճապոնի բռնած ընթացքին համար ցուցուած համակրութեան ակնարկելով, ըսաւ.— «Թէպէտ Ճապոնի գործելու ազատութեան իրաւունքին ոչ ոք կը հակառակի, բայց օտարին քննադատութիւնն իսկ չպիտի վախցնէր և ետ կեցնէր Ճապոնը, ինչ որ պէտք էր ընել իր կենսական շահերը և արժանապատուութիւնը փրկելու համար։ Պէտք է գիտնալ թէ մենք մեր դրացիներուն հաճութեամբն ու համակրութեամբը կը գործենք»։ Մարքիզ Իդոյի նպատակն է լուծել Քորէայի բանակը և անոր տեղ միեւնոյն քանակութեամբ Ճապոնցի զինուորներ դնել։

ՀԱԿԱԼՔՈԼԱԿԱՆ Է. ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

ՍՏՈՔՀՈԼՄ, 29 յուլիս.— Շուէտի մայրաքաղաքը երէկ, կիրակի, վեհաշուք և ցարդ նմանը չտեսնուած տեսարան մը կը պարզէր. վաթսուն հազար գինեհակներ համակրական ցոյցերով կ'ողջունէին հակալքոլական համաժողովին բացումը, ինչ որ ցոյց մըն էր միանգամայն ժողովուրդին կողմէ ալքոլականութեան դէմ։ Գինեհակութեան հինգ հարիւր ընկերութիւններ միասին հաւաքուած և նուագածուաց 30 խումբերու ընկերակցութեամբ, մայրաքաղաքին փողոցներէն անցնելով, մեծաշուք հանդէսով տօնեցին հակալքոլական համաժողովին նիստը, Ստոքհոլմի ժողովրդական մեծ դարաստանին մէջ, ի ներկայութեան ժողովականաց։ Համաժողովը այս առտու բացուեցաւ Էմմանուէլ եկեղեցւոյն մէջ։ Տէրութեանց մեծագոյն մասը պաշտօնական ներկայացուցիչներ ղրկած էին։ Իբր ունկնդիր ներկայ էին բարձրաստիճան բազմաթիւ զինուորականներ և պաշտօնատարներ։ Պատուակալ նախագահ Կուստաւ Ադոլֆ իշխանը բարի գալստեան ճառով մը բացաւ համաժողովը և զգայուն բառերով պարզեց ալքոլականութեան դէմ այս ընդհանուր շարժման կարեւորութիւնը։ Ըսաւ թէ փորձառութիւնը, պատմութիւնը և գիտութիւնը պայքար կը մղեն ալքոլականութեան դէմ, որ ընկերական կարեւորագոյն խնդիր մը եղած է այժմ և գոհացուցիչ է տեսնել որ երիտասարդութիւնը կը պայքարի այդ աղէտին դէմ և հակալքոլական համաժողովին համակրողներուն թիւն երթալով կը ստուարանայ։ Համաժողովին ատենապետը բացաւ բանակցութիւնները, սուր շեշտերով պարզեց հակալքոլական շարժման ընթացքը, և յոյս յայտնեց թէ այն յաւիտենական ճշմարտութիւնը, զոր կը ներկայացնէ համաժողովը, քիչ ատենի մէջ պիտի յաղթանակէ ի նպաստ ժողովրդոց բարօրութեան։

Ասոր վրայ զանազան երկրաց ներկայացուցիչներ ի նպաստ հակալքոլականութեան ճառեր խօսեցան, և Բրօֆ. Դիկէրղէտ հանդիսական ճառ մը խօսելով պարզեց Վարժարանին պարտաւորութիւնը ալքոլականութեան դէմ մղուած պայքարներուն մէջ։ Համաժողովին գիտական բաժինը զբաղեցաւ «Ալքօլ և Բժշկութիւն» խնդրով։ Ընդհանուրին գնահատման արժանացան Վիեննացի Բրօֆ. Քասովիցի յայտարարութիւնները՝ «Ալքօլը իբր դեղ կամ դարման գործածելու» խնդրոյն վրայ։ Իր սկզբունքը սա է.— Ալքօլը թմրեցուցիչ թոյն մըն է։ Ալքօլը լաւ կամ գէշ սնունդ մը չէ, այլ թոյն մը՝ որ կը վնասէ ներքին գործարաններուն։ Անոնք որ սնուցիչ յատկութիւն մը կը վերագրեն ալքօլին, իրենց փաստը սա է թէ անիկա մեծ մասամբ կ'այրի գործարանաւորութեան մէջ. ասիկա ընդունելի կ'ըլլար եթէ մկաններն իբր այնպիսի մեքենայ մը աշխատէին, որուն համար շարժիչ ոյժի մը պէտք է։ Բայց մկաններուն գործելու պատճառին և շարժման աղբիւրը տարբեր է բոլորովին։ Ինչ որ հաստատած է մանաւանդ Սօրգէի սիրահարներուն վիճակն, որոնք բոլորովին ոյժակորոյս կ'ըլլան ալքօլ գործածելով։ Բրօֆ. Քասովից վճռականապէս մերժեց և իբր գիտական սխալ մը հռչակեց ալքօլին սնուցիչ և ջեռուցիչ յատկութիւն վերագրելը, և ըսաւ թէ թմրեցուցիչ ամէն դեղերն ալ ալքօլին պէս վայրկենական գրգիռ մը կը պատճառեն արդէն, ուրկէ հետեւցնելու չէ թէ ատոնք հիւանդի մը տկարութիւնը ոյժի կը փոխակերպեն։ Սխալ է կարծել թէ ալքօլը մանրէաջինջ է և հետեւաբար հիւանդութեան մը փոխանցման դէմ պատուար է զայն գործածելը։ Ընդհակառակը, ալքօլամոլները աւելի ենթակայ են վարակման և անոնք են որ յաճախ և արագ կը վարակուին հիւանդութիւններէ։ Բրօֆ. Քասովից վերջացուց իր ճառը ըսելով թէ պէտք չէ որ ո և է դեղագրի մէջ ալքօլը իբր բուժիչ կամ զօրացուցիչ դեղ անօրինուած ըլլայ։ Ուրիշ բրօֆէսէօրներ ալ խօսեցան ալքօլի դէմ, ապացուցանելով թէ ալքօլի տեւական գործածութիւնը անդամալուծութիւն և սրտի հիւանդութիւն յառաջ կը բերէ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 31 Յուլիս.— Այսօր կատարուած հաշուեյարդարումը շատ դիւրութեամբ տեղի ունեցաւ, վասն զի «ռէբօռ» ըլլալիք շահագիտական «բօզիսիոն»ները աննշան էին։ Այսու հանդերձ հրապարակին վրայ քիչ մը աւելի գործունէութիւն կը տիրէր։ Ֆրանսական ռանդը, գնումներու բերմամբ, քսան սանդիմ բարձր գոցուեցաւ՝ 95.30։ Օսմ. Միացեալին համար ալ գործեր եղան և Սակարանը փակուած պահուն 95.12 էր։ Միջազգային միւս արժէթուղթերը ակար էին. ռուսականները և սպանիականները՝ անկման հակամէտ։ Ռիօ Թինթոյի բաժնեթուղթերը միշտ շահադիտութեան առարկայ կ'ըլլան. 1995 ֆր. բացուեցան, բայց յետոյ Լոնտոնի հեռագիրներ, Նիւ-Եորքէ առնուած լուրերու վրայ, պղինձի գիներու մեծ անկում ցոյց կուտային։ Նիւ-Եորք միշտ վաճառող է և սպառողներու համար պատրաստ պղինձի մեծ քանակութիւն մը կը գուշակէ։ Սպառումն ալ կը նուազի։ Սակարանը փակուելուն՝ Ռիօ Թինթօ 1979 ֆր. էր։ Լոնտոնի սակարանին մէջ գրեթէ գործ չկայ։ Ամերիկեան երկաթուղիի բաժնեթուղթերը հանդարտ են։ Հարաւային Ափրիկէի արժեթուղթերը լքուած են։

ՀՌՈՄ.—Ծերակոյտը իբրև Գերագոյն Ատեան, պիտի գումարուի Նազիի գործով զբաղելու։

— Իտալիոյ կառավարութիւնը Պրիւքսէլի 1890ի պայմանագրութիւնը ստորագրող Պետութիւնները հաւանեցուցեր է՝ վերաքննել զէնքի ու ռազմամթերքի առեւտուրին վերաբերեալ մէկ քանի յօդուածներ։

ԲԱՐԻԶ.— Գաղթային նախարարը Պ. Ֆալիէռի ներկայացուց Հնդկաչինու երկաթուղիներուն տեղեկագիրը, որ խիստ բարգաւաճ շահագործութիւն մը ցոյց կուտայ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Սիամի Թագաւորը օգոստոս 4ին պիտի տեսակցի Գերմանիոյ կայսեր հետ։

ԲԱՐԻԶ.— Կրթական նախարար Պ. Պռիան օգոստոս 4ին Պրզանսոնի մէջ գումարուելիք ուսուցման ընկերակցութեան համաժողովին փակմանը պիտի նախագահէ. հանդէսներ կազմակերպուած են ի պատիւ նախարարին.

—Նախարարապետ Պ. Քլէմանսօ երեկուան ճամբայ կ'ելլէ դէպի Քարլսպատ. Ներքին գործոց նախարարի պաշտօնը փոխանորդաբար պիտի վարէ խորհրդական Պ. Մայան։

ՊԵՐԼԻՆ. —Վիլհէլմ կայսրը, այսօր, Սուինէմուէնտէ ժամանեց։ Հոն պիտի գտնուի նաև Շթէթինի կրենատիէրներու զօրախումբը՝ Գերմանիոյ սպայակոյտին պետին հրամանատարութեամբ։ Պ. Իզվոլսքի, որ Մունիխ կը գտնուի, շուտով Բեդերսպուրկ պիտի վերադառնայ։

—Պերլինի մէջ կը կարծուի թէ մինչև մէկ աստիճան առնչութիւն մը կայ Սուինէմուէնտէի և Վիլհէլմսհէօէի տեսակցութեանց միջեւ, վասն զի այս վերջինը Վիլհէլմ կայսեր նախաձեռնութեանը արդիւնքն է։ Վիլհէլմ Բ. կ'ուզէր Էտուարդ Թագաւորին հաղորդել արդիւնքները Սուինէմուէնտէի տեսակցութեան, որ Նիքոլա կայսեր նախաձեռնութեամբ տեղի պիտի ունենայ։

— Ալկէմայնէ Զայդունկ կ'ըսէ թէ Սուինէմուէնտէի տեսակցութիւնը ցոյց կուտայ որ Ռուսիա Ֆրանսայէն կը բաժնուի ու Գերմանիոյ կը մօտենայ։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Դիթթոնի մտադիր է ինքնաշարժ կառքով ուղեւորութիւն մը կատարել Աւստրիոյ մէջ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ արքունեաց հրամանատարը Իշլ գնաց՝ Էտուարդ Թագաւորին հոն ժամանելուն առթիւ։ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը Կմունտէն պիտի երթայ՝ ընդ առաջ Անգլիոյ Թագաւորին։ Երկու վեհապետները երեկուան Օբերայի թատրոնը պիտի երթան՝ ուր Թրավիադան պիտի ներկայացուի։ Էտուարդ Է. հետեւեալ օրը Մարիէնպատ պիտի ուղեւորի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլեւռուս համաձայնութեան այն մասը որ Հնդկաստանի կը վերաբերի, պատրաստ է Անգլիոյ Խորհրդարանին ներկայացուելու համար։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սերպ Պատրիարք Տ. Պրանքովիչ, որուն մահը ծանուցուեցաւ, եօթը միլիոն ֆր.ի հարստութիւն մը թողած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հաւանական կը նկատուի որ Անգլիա ու Գերմանիա համաձայնին զինընկեցութեան խնդրոյն համար, քանի որ գերման կառավարութիւնը չափազանց կը գտնէ իր նաւատորմին ծախքերը։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս նպատակն է իր ուսանողներուն տալ գործնական կեանքի պահանջումներուն համապատասխանող հիմնական և առողջ դաստիարակութիւն մը։ Բնիկ և Ամերիկացի ուսուցչական խմբին վրայ աւելցած է Զուիցերիացի ձեռնհաս ուսուցիչ մը՝ մասնաւոր ոյժ տալու համար նաև ֆրանսերէն լեզուին։

Աշակերտները կը վայելեն բժշկական և ընտանեկան կատարեալ խնամք վարժարանին մասնաւոր բժշկին, գիշերօթիկ հինգ ուսուցիչներու անմիջական հսկողութեան և Տիկին Ջէմպըրսի մայրական հոգածութեան տակ։

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 4ին (Ն. Տ.) Դշ.։ Գիշերօթիկներուն տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի, որուն կէսը վճարելի է սեպտ.ին սկիզբը, իսկ մնացեալը՝ յունուարի մէջ։ Գործնական երաժշտութեան դասին համար կը պահանջուի տարեկան $1^{1}/_{2}$ ոսկի։

Թէ՛ հին և թէ նոր աշակերտներ, եթէ կ'ուզեն Հայտար Փաշայէն Իզմիտ կէս գինով ճամբորդել, պէտք է դիմեն Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի և իրենց անունները արձանագրել տան մինչև օգոստոս 17/30։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի կամ վարժարանիս Պոլսոյ գործակատար Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի, Պայպըլ-Հաուս, Կ. Պոլիս, և կամ Տնօրէնութեան, Պարտիզակ։ 20—2

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 18|31 Յուլիս		
Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	103 10
Ամէնէն բարձր գին	»	103 21
Ամէնէն վար գին	»	103 10
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	162 $^{3}/_{8}$
Ամէնէն բարձր գին	»	162 $^{3}/_{4}$
Ամէնէն վար գին	»	162 $^{3}/_{8}$
Թրամուէյ	»	51 —
ԲԱՑՈՒՄ Յուլիս 19/1 Օգոստոս		
Օսմ. Քոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	103 14
» » » ժամը 4ին	»	103 12
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	162 $^{3}/_{8}$
» » ժամը 4ին	»	162 $^{1}/_{2}$
Թարաֆ Կ. Պոլսոյ	»	433 —
Անատ. երկթ. Պարտթ. Ա.սէրի	»	516 —
» » » Բ.սէրի	»	514 —
» » բաժնեթղթ	Ա. Ո.	17 —
Շիրքէթի Խայրիէ	»	44 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	5 17
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 25
Օսմ. Ծխախոտ		— —
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		9 45
» ժուիսանս		4 55

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 31 Յուլիս			
Միացեալ Օսմ. պարտթ.) բաց.		Ա. Ո.	95 12
Միացեալ Օսմ. պարտթ.) գոց.		»	95 12
Ռումէլի երկաթուղի		Ֆր.	164 25
Թրամուէյ		»	52 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ք. Կ.	»	683 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ		»	445 —
Պալիա Քարա Այտին	Ք. Կ.	»	612 —
Օսմ. մաքսատուն		»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	Ք. Կ.	»	95 30
Քրէտի Լիոնէ		»	1167 —
Ռուսական 5 %		»	87 25
Իտալական Ռանթ	Ք. Կ.	»	101 95
Սպանիական արտաքին	Ք. Կ.	»	92 10
Չէք Լոնտոնի վրայ		»	25 155
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի		»	3 $^{1}/_{2}$

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Հայուհեաց վարժարանին նպատակն է Հայ աղջիկներուն տալ լուրջ դաստիարակութիւն մը՝ զարգացած և բարեկիրթ տանտիկիններ և դաստիարակութեան գործին օժանդակներ պատրաստելու համար։ Վարժարանին տեսչութիւնը աշակերտուհիներուն ֆիզիքական, իմացական և բարոյական զարգացումը միշտ խղճամիտ հոգածութեան առարկայ կ'ընէ։ Բնիկ և ամերիկացի 12 ուսուցիչներէ կազմուած ուսուցչական ձեռնհաս խումբ մը կ'աւանդէ Թուրքերէն, հայերէն, անգլիերէն և ֆրանսերէն լեզուները, ինչպէս նաև բնական, իմաստասիրական, չափական և այլ գիտութիւններ։ Մնայուն կարուհի մը կ'աւանդէ ձեռագիտութեան, կարի և ձեռագործի դասերը։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է հատուցանել տարեշրջանին սկիզբը, և կէսը Ծննդեան արձակուրդին։ Դաշնակի և երգեհոնի համար կը պահանջուի 5, 3 և $2^{1}/_{2}$ օսմ. ոսկի, դասաւանդութեան թիւին համեմատ։ Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 11ին (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրը։

Աւելի տեղեկութեանց համար խնդրել վարժարանին յայտագիրը, կամ դիմել Մր. Բիթի, Պայպըլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տոքթ. Ս. էֆ. Գավալճեանի, ատենապետ խնամակալութեան, Ատաբազար։ 15—4

ԻԼԱՆ
(Խազինէի Խասսայի Շահանէ)

Խազինէի Խասսայի Շահանէճէ պիր սէնէի քամիլէ զարֆընտա միւպայաա օլունաճագ Թրիէսթէ չէքէրի իլէ աչըք ասթարը վէ գալըն, վուսթա, ինճէ ամէրիքան մէվզէի միւնագասայա վազ օլընտըղընտան չէրաիթը միւթէֆէրրիասը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին նիւզաէ օն նիսպէթինտէ թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհիպէն նիհայէթ սաաթ օնտա Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 18 Թէմմուզ 323 3—1

ԻԼԱՆ
(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի)

Քէպիր պէզ չուվալ 2514 ատէտ պէհէրի 19.20, Օրթա պէզ չուվալ 3600 ատէտ պէհէրի 16.20, Քիւչիւք պէզ չուվալ 1200 ատէտ պէհէրի 13, Քէպիր պէզ չանթա 6000 ատէտ պէհէրի 5, Օրթա պէզ չանթա 5500 ատէտ պէհէրի 4.10 ղուրուշ։

322 վէ 323 սէնէսի անպար լէվազըմընտան օլան պէրվէճհի պալա պէզ կալըմ իչիւն զիքրիէրինտէ կէօսթէրիլէն ֆիաթլէ թալիպի զուհուրիւնտէ չէնպէ հալը րաճալըն իրաք պիրինճի ճումաա իրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիէ վէ նիրմ իւչիւնճի պազար իրթէսի կիւնիւ նիւզաէ պէչ թէնզիլի իլէ իհալէի գաթիէսինին իճրասը մուգարրէր օլմաղլէ թալիպ օլանլարըն նիւզաէ 10 հիսսէ իլէ թէէմինաթը նագտիէ վէ խօսա Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օսմանլը մուգավէլէմաթ մուհարրիրլիյինտէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիլէի համիլէն Թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթը ալինէսի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 18 Թէմմուզ 323

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոս. 2|14 եւ 1320 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆիրմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըր խան, Հէզարէն փողոց, Թիւ 14, Բօօրէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հաստատութիւն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Նէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սասօք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահչէ Գաբու Թիւ 10։
Պոլիս, Ապար պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այվէլլըօղլու, Էմին-Էօնիւ, Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիատիս չուկայի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրիա, Մօտա ճամբան։
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտօս Եռանիտէս, նաւակատան մօտ։
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճամբան, Թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան։
Բէնտիք, Բ. Սօմմարիփա։
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիտէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Քէչէճեան էֆ.։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՍՈՅԹԸ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՁԵՏԵՂՄԱՆ ՅԱՏԿԱՑՈՒԱԾ

Պարգեւները կը վճարուին Կ. Պոլսոյ մէջ Երկրագործական դրամատան և Օսմ. Կայս. Պանքայի, իսկ գաւառներու մէջ յիշեալ Պանքաներու մասնաճիւղերուն կողմէ։ Իններորդ Թիրաժը պիտի կատարուի 1323 սեպտ. 1ին Հանրօգուտ Շինութեանց պաշտօնատան մէջ։

Տոմսակներուն թիւը 175 000 — Պարգեւ շահող տոմսակներուն թիւը 35 000

Առաջին պարգեւ 300,000 — Երկրորդ պարգեւ 100,000 — Երրորդ պարգեւ 50,000 — Չորրորդ պարգեւ 20,000

ՊԱՐԳԵՒՆԵՐՈՒՆ ԹԻՒՆ ՈՒ ՔԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Պարգեւ		Հատ			
300,000	ղրշ.	1			
100,000	»	1			
50,000	»	1			
20,000	»	1			
60,000	»	6	իւրաքանչիւրը	10,000ական	ղրշ.
50,000	»	10	»	5,000 »	»
40,000	»	20	»	2,000 »	»
60,000	»	60	»	1,000 »	»
200,000	»	400	»	500 »	»
240,000	»	3000	»	80 »	»
630,000	»	31,500	»	20 »	»
1,750,000	»	35,000			

Թիրաժի գործողութիւնը կը կատարուի ի ներկայութեան Երկրագործական Պանքային Վարչական Խորհուրդի մարմնոյն, հաշուակալին, Ելմտական նախարարութեան հաշուակալութեան Ատեանին և Օսմ. Կայս. Պանքային կողմէ կարգուած ներկայացուցիչներուն։ Ելած պարգեւները առանց ո և է զեղչի կը վճարուին ամբողջապէս, մեծիւթէն քան դրուշ հաշուելով։ Թիրաժի միջոցին ամէն օր քաշուած թիւերը լրագիրներու մէջ կը հրատարակուին յաջորդ օրը։

Վիճակահանութեան տոմսերը կը ծախուին Երկրագործական Պանքային կեդրոնատեղին, Պոլսոյ կողմը վիճակահանութեան մասնաճիւղին, իսկ գաւառները Երկրագործական Պանքայի և Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղերուն մէջ։ Ամբողջական քսանըհինգ տոմսակ գնողին հարիւրին վեց դրուշ զեղչ կ'ըլլայ։ Թիրաժէն մէկ օր առաջ ետ դարձուած տոմսերը կ'ընդունուին և անոնց արժէքը կը վճարուի։

Ամբողջ տոմսին արժէքը մէկ մեճիտիէ
Կէս տոմսին արժէքը կէս մեճիտիէ
Քառորդ տոմսին արժէքը հինգ դրուշ

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները գուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Ղալաթա Սէրայի դիմաց։
Ղալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար) Չարշը Պօյը, Թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 16 50—11

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1907 մայիս 1 (Ն. Տ.՝ չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտ. ժ.	վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԻՂ Կառ. Թ. 22 խառն Իրկ. ժ.	վ.
10	20	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1	32
11	2	»	Կէօքճէ Բըրք	մկն.	12	52
12	—	»	Սապօնճը Բունար	»	12	10
12	59	»	Ալայունթ	»	11	12
1	41	»	Չէքիւրլէր	»	10	23
2	40	»	Տէօյէր	»	9	35
3	9	»	Իհսանիյէ	»	8	50
3	34	»	Համամ	»	8	24
3	44	»	Կազլըկէօլ համամ	»	8	14
4	11	մկն.	Աֆիոն Գարա Հիսար	ժմն.	7	43
4	31	ժմն.	Աֆիոն Գարա Հիսար	մկն.	7	23
5	11	»	Պէօյիւք Չօպանլար	»	6	50
6	6	»	Չայ	»	6	3
6	51	»	Իսհագլը	»	5	10
7	15	»	Եասսըան	»	4	45
7	46	»	Ագ չէհիր	»	4	23
8	18	»	Ազարի քէօյ	»	3	43
9	—	»	Չավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	»	Իլկին	»	2	33
10	25	»	Գատըն-Խանը	»	1	39
11	20	»	Սէրայ-Էնի	»	12	57
11	52	»	Մէյտան	»	12	17
12	52	»	Բունար-Պաշը	»	11	12
1	30	ժմն.	Գոնիա	մկն.	10	30
Իրկ.					առտ.	

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ.46 խառն Իրկն. ժ.	վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ.43 խառն Իրկն. ժ.	վ.
11	—	7	58	մկն.	Քարաքէօյ կամուրջ	ժմն.	3	54	11	55
11	20	8	18	ժմն.	Հայտար Փաշա	մկն.	3	34	11	35
11	50	8	30	մկն.		ժմն.	3	24	11	25
1	—	9	34	ժմն.	Բէնտիք	մկն.	2	13	10	7
1	16	9	5[illegible]	մկն.		ժմն.	2	—	9	52
1	28	10	17	»	Թուզլա	մկն.	1	40	9	30
2	3	10	42	»	Կէյպզէ	»	1	18	9	9
2	27	11	4	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12	48	8	35
2	39	11	15	»	Թավշանճըլ	»	12	34	8	24
3	—	11	36	»	Հէրէքէ	»	12	23	8	12
3	21	11	56	»	Եարըմճա	»	11	56	7	43
3	35	12	9	»	Թիւթիւն Չիֆթլիկ	»	11	44	7	30
3	47	12	23	»	Տէրինճէ	»	11	33	7	19
4	2	12	37	ժմն.	Իզմիտ	մկն.	11	15	7	3
4	27	—	—	մկն.		ժմն.	—	—	6	38
5	1			»	Չէօյիւք-Տէրպէնտ	մկն.			6	2
5	34			»	Սափանճա	»			5	32
6	1			»	Տօղանճայ	»			5	14
6	48			»	Կէյվէ	»			4	18
7	14			»	Ագ-Հիսար	»			3	52
7	49			»	Մէքէճէ	»			3	23
8	1[illegible]			»	Լէֆքէ	»			2	49
8	57			»	Վէզիր Խան	»			2	11
9	40			ժմն.	Բիլէճիկ	մկն.			1	30
9	55			մկն.		ժմն.			1	20
11	5			»	Քարաքէօյ	մկն.			12	30
11	49			»	Պօզէօյիւք	»			11	54
12	42			»	Ին Էօնիւ	»			11	17
1	9			»	Չուքուր Հիսար	»			10	44
1	44			ժմն.	Էսկի Շէհիր	մկն.			10	5
Իրկն.										

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 Խառն Առտ. ժ.	վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԻՂ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն. ժ.	վ.
12	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն.	10	—
12	44	»	Ագ Բունար	մկն.	9	18
1	24	»	Ալըբէ Քէօյ	»	8	46
2	4	»	Պէյլիք Ախուր	»	7	58
3	9	»	Սարըքէօյ	»	7	1
3	58	»	Պիչէր	»	6	4
4	35	»	Սաքիլէր	»	5	27
5	9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	—
6	3	»	Բօլաթլը	»	4	16
7	21	»	Մալը Քէօյ	»	2	49
8	15	»	Սէնճան Քէօյ	»	1	47
9	—	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն.	1	—
Իրկն.					առտ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առա. ժ.	վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առտ. ժ.	վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	5	11	15	մկն.	Ալայունթ	ժմն.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմն.	Քիւթահիա	մկն.	12	10	10	15

5

ՀԱՄԻՏԻԷ — ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ ժ.	վ.	Թ. 421 խառն Իրկն. ժ.	վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտ. ժ.	վ.	ժ.	վ.
		4	44	ժմն.	Ատա-Բազար	մկն.	6	26		
		4	26	մկն.	Համիտիէ	ժմն.	6	44		

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՒՆ

Ժամանակացոյց կռխմբ.երու երթեւեկութեան.

1907 մարտ (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՅԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

Կայարան		ԵՐԹ Կռխմբ. 622 Ապր. եւ ձմբ. Առտու
Գոնիա	մկն.	11 —
Գաչըն խան		11 31
Զումրա		12 15
Արբգ Էօրէն		12 43
Մանտասուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկն.	1 58
Սիտրովա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 35
Պուլկուրլու իրիկուն	ժմն.	4 50

Կայարան		ԴԱՐՁ Կռխմբ. 621 Ապր. եւ ձմբ Իրիկուն
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմն.	5 23
	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճա-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրովա		9 31
Գարաման	ժմն.	9 37
	մկն.	9 52
Մանտասուն		10 25
Արբգ Էօրէն		10 54
Զումրա		11 30
Գաչըն խան		12 6
Գոնիա իրիկուն	ժմն.	12 35

50—20

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co

"ՖԻՆԻՔՍ,,

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է. ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցա՛րդ վճարած է տուժել քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ եւ Պոլսոյ եւ գաւառաց՝ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքթալիա խան, Պանք Օթոման մօտ, Ղալաթիա։

Փոխ-գործակալ ի Պոլիս
ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
50—44 Ֆնտըգլեան խան

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—1891 ապրիլ 15/27 Թուակիր Կայս. հրամանագրին Ժ Դ. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, պայմանաժամը 1890 սեպտ. 1/14ին աւարտող քուբոնները, որոնք կը վերաբերին 1890ի 4 % Բրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերուն, եթէ մինչեւ 1907 սեպտ. 1/14 չներկայացուին գանձուելու համար, Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։

Կ. Պոլիս 1 յունիս 1907

* *

1881 դեկտ. 8/20 Թուակիր Կայս. հրամանագրին Ե. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, օսմ. Բոնվէրթի փոխառութեան պարտաթուղթերու քուբոնները, որոնց պայմանաժամը կ'աւարտի 1907 սեպտ. 1/14ին, եթէ մինչեւ 1/14 սեպտ. չներկայացուին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան։ 13—9

Կ. Պոլիս 1 յունիս 1907

ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԵՐ

Նիխոլայիտիս Եղբարք

Պատուոյ յիշատակութեան արժանացած Բարիզի մէջ՝ Ֆրանսայի ատամնաբոյժերու ժողովին անդամներէն։

Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 413, Բոնմարշէ փողոց Թիւ 1, Շաապ վաճառատան վրայ՝ առաջին յարկ։

Ճիւղեր.—Դատրիկոյ Մէօհիւրտար, Փոսթի պարտէզին մօտ։

Բերնի հիւանդութիւնները կը դարմանեն։ Շատ փտած ակռաները ոսկիով, «բլադին»ով և «էմայ»ով կը լեցնեն։ Իրենց մասնաւոր գործիքներով յախճապակիէ ակռայի կտորներ կը շինեն և զայնս կը փակցնեն ակռային տռողջ մասին, այնքան ճշդութեամբ որ ակռան ամբողջ կ'երեւայ և կտոր ունենալը բնաւ յայտնի չըլլար. այդ կերպով յախճապակիով ալ ակռայ կը լեցնեն։ Յախճապակին ամէնէն ամուրն է ակռայ լեցնելու համար գործածուած զանազան առարկաներուն. եթէ առջեւի ակռաները լեցուին, բնաւ յայտնի չըլլար թէ լեցուած են։ Ատոնցմէ զատ ամերիկեան վերջին դրութեամբ կեղծ ակռաներ կը շինեն և առանց քիմքի «Պրիճուրք» տեսակէ ակռաներ կը դնեն։ Վերոգրեալ տեղերը ամէն օր կ'ընդունին իրենց դիմողները։ 50—6

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերթ.

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեխսանդրիոյ միջեւ

Էլ Գահիրէ շոգենաւը Նաւապետ Կաթէչի, հինգշաբթի, 1 օգոստոս 1907 (Ը Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ, իսկ ուրբաթ օգոստոս 2 1907 (Ը Ե) կէսօրէ ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Մէնզալէ շոգենաւը, Նաւապետ Ֆրիմէն, օգոստոս 11ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Իզմիր, Սաքըզ, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Օգոս. 5ին, Իմէրէդի, Մարսիլիայէն
Օգոս. 12ին, Ֆրիժի, Սեւ Ծովէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Օգոս. 7ին, Իմէրէդի, Սեւ Ծով։
Օգոս. 13ին, Ֆրիժի, Մարսիլիա

Ա	կարգ	տոմսի համար	200	ֆր.
»	»	Մարսիլիոյ »	160	»
Բ	»	Բարիզի »	150	»
»	»	Մարսիլիոյ »	120	»

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփհանէ քարափին վրայ։

15 50—46 Թ. ՌԸԳՈՒԼ

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Դշ. 17|30 Պիրէոն, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ ու Սուէզ ոյ նաւահանգիստները մեկնող շոգենաւերուն հետ։
Դշ. 17|30 Օտեսա ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս, Խրիմ-Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքօլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Դշ. 18|31 Սէվաստաբոլ ժամը 0ին։
Եշ. 19|1 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէրութ, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ. 21|3 Օտեսա, ժամը 12ին։

50—7

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (146)

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

Գեղանի Կոմսուհիի մը Արկածները

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԾԵՐՈՒԿ ԱՌԻՒԾԸ

Զ.

ԺԷՐՄԷՆԻ ՍԻՐԱՅԻՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

—Ի՞նչ բանի կը սպասէք՝ անոր անունը յայտնելու համար։

—Առիթին։

—Ե՞րբ պիտի ներկայանայ այդ առիթը։

—Ամէն ինչ պիտի իմանաք։

—Ընդհա՞պ։

—Կը յուսամ։

Երկրորդ անգամ ըլլալով լուռ մնացին։ Լօրան մօտեցած էր մանկամարդ աղջկան, իսկ Ժէրմէն անշարժ կեցած էր իր տեղը։

—Ինչ որ կ'առաջարկէք ինծի, Միշէլի ալ պիտի առաջարկէ՞ք միթէ։

—Պէտք է ուղղամիտ ըլլալ ձեզի հանդէպ, և ես իմ ուղղամտութիւնս ունիմ։

—Եւ եթէ ան ալ ինծի պէս ընդունի ձեր պայմանը...

—Չպիտի ընդունի։

—Ինչէ՞ն գիտէք։

—Տկար արարած մըն է... Ձեզի չի նմանիր բնաւ... պիտի վախնայ...

—Իսկ եթէ ընդունի՞ ձեր առաջարկը։

—Այն ատեն դիպուածին պիտի յանձնեմ ընտրութեան գործը...

Ժէրմէն յեղակարծ տկարութիւն մը ունենալու երեւոյթն առաւ, և իր վերջին խօսքերը նուաղեցան հառաչի մը և զսպուած հեծկլտուքի մը մէջ։

—Ի՞նչ ունիք։

—Կը տառապիմ... Ա՜հ, Լօրան, եթէ երբեք դիպուածը աննպաստ ըլլայ անոր զոր կը սիրեմ։

Այդ բառերը կարծես ակամայ թռան մանկամարդ աղջկան բերնէն, իբր թէ ուժգին տարփանքի մը մղումին տակ, որ կը պոռթկար վերջապէս։

Լօրան խաբուեցաւ մանկամարդ աղջկան այդ խօսքերէն։

—Ժէրմէ՛ն, Ժէրմէ՛ն, ի՞նչ ըսիք։

Ջղացպանուհին արդէն իսկ հանդարտած էր ճարտար կատակերգուհիի մը պէս, բայց ձեռքը քովսամէն չէր հեռացուցած՝ սրտին տրոփումները զգալու համար։

—Բան մը չըսի... Մոռցէ՛ք... Մոռցէ՛ք...

—Ժէրմէն, իրա՞ւ զիս կը սիրէք։

—Լռեցէք... բան մը չըսի ձեզի...

—Ա՜հ, Ժէրմէ՛ն, ձեր վրդովումը, ձեր դողահար ձեռքերը և ձեր սարսռուն ձայնը, արցունքներով քօղարկուած, այդ ամէնը կը մատնեն ձեզ, Ժէրմէն...

Մանկամարդ աղջիկը գրեթէ ցրտութեամբ պատասխանեց.

—Ո՛չ, Լօրան, կը սխալիք... Սթափեցէ՛ք... Իմ վերջնական որոշումս չպիտի տամ՝ մինչեւ որ ձեր եղբայրը չհարցափորձեմ...

—Ահա մեր կողմը կուգայ եղբայրս... Մեզ կը փնտռէ...

—Ուրեմն զիս առանձին ձգեցէ՛ք անոր հետ...

Լօրան այնքան բռնութեամբ սեղմեց Ժէրմէնի ձեռքը որ այս վերջինը խեղդուկ ճիչ մը արձակեց։

—Ժէրմէ՛ն, ինծի հետ խաղի ելլելէ զգուշացէ՛ք... Հիմա գիտէք թէ ոճրի մը առջեւ ընկրկող մարդոցմէ չեմ...

Մանկամարդ կինը մեղմօրէն քաշեց իր ձեռքը, որոնց ջախջախուելուն բան չէր մնացած, Լօրանի ուժգին սեղմումին պատճառաւ։

—Կը սիրեմ ձեր ուժն ու սպառնալիքները, ըսաւ Ժէրմէն։

Միշէլ կը մօտենար, գիշերային մթութեան մէջ նշմարած ըլլալով զանոնք։

Առաջին անգամ ըլլալով՝ երկու եղբայրները կասկածոտ նայուածք մը փոխանակեցին իրարու հետ։ Բայց Ժէրմէն, ամէն յարձակում կանխատեսելով, փութաց ըսել, առանց ատեն ձգելու որ Միշէլ խորհրդածէ։

—Միշէլ, ձեր եղբօրմէն սա բանը խնդրեցի. «Պիտի հնազանդի՞ք ինծի, եթէ երբեք ձեզի հրամայեմ ոճիր մը գործել»։ Ի՞նչ պատասխան պիտի տաք, եթէ նմանօրինակ հարցում մը ուղղեմ ձեզի։

Միշէլ դողալով մրմնջեց.

—Ոճի՞ր մը... Ժէրմէ՛ն, սիրոյ ուրիշ ապացոյց չէ՞ք կրնար պահանջել ինէ։

—Ուրեմն կը մերժէ՞ք։

—Կը մերժէ այնպէս չէ՞, ըսաւ Լօրան։ Ժէրմէն, կը տեսնէք թէ ան ո՛րքան քիչ կը սիրէ ձեզ։ Եթէ հարկ ըլլայ, մինչեւ թիարան կամ մինչեւ կախաղան պիտի սիրեմ ձեզ։

—Ուրեմն կ'ընդունի՞ք այդ պայմանը։

—Առանց վարանելու։

—Ես չեմ համարձակիր, ըսաւ Միշէլ մեղմաձայն։ Ոչ, չեմ համարձակիր։

—Ուրեմն, իմ ուզածիս պէս չէք սիրեր զիս, Միշէլ, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը։

—Ժէրմէն, չեմ գիտեր թէ ի՛նչ փոփոխութիւն առաջ եկած է իմ մէջս։ Ատենօք, ոճիր մը գործելէ առաջ, չէի վախնար ոճրէն... Բայց հիմա որ կը սիրեմ ձեզ, տղու մը պէս տկար ու խղճահար դարձած եմ...

Մթութեան մէջ Ժէրմէնի ձեռքը մեղմօրէն հպեցաւ Միշէլի մատներուն, առանց Լօրանի կողմէ նշմարուելու։

Երիտասարդը ուժգին սարսուռ մը զգաց այդ շփումէն։

—Ո՛չ, ո՛չ, ըսաւ Միշէլ, խեղդուկ մրմունջ մը արձակելով։

Մանկամարդ աղջիկը ծռեցաւ և իր ձայնը շունչի մը պէս տկար ելաւ, այնքան տկար որ Լօրան չկրցաւ լսել անոր խօսքը։

Ժէրմէն ըսած էր.

—Սակայն, Միշէլ, ձեզ միայն կը սիրեմ։ Ուրեմն պիտի ստիպուի՞մ հրաժարիլ ձենէ։

Միշէլ ուզեց խօսք տալ ջղացպանուհիին քովէն, ըսելով.

—Ո՛չ, ո՛չ, ինծ պահանջեցէ՛ք որ մեռնիմ, բայց ո՛չ անկէ աւելի բան մը...

Ժէրմէնի ձեռքը ա՛լ աւելի կրթնեցաւ Լօրանի ձեռքին վրայ, նշանակալից ու խռովիչ գգուանքով մը։

Այդ գգուանքին նշանակութիւնն էր.

«Չէ՞ք վախնար որ մեր մերժումը պիտի բռնադատէ զիս այնպիսի ընտրութիւն մը կատարելու, որուն համակիր չէ սիրտս։»

Միշէլ ետ քաշեց ձեռքը։ Այդ քաջութիւնն ունեցաւ, բայց ուժգին սարսուռներ կը ցնցէին զինքը։

—Կ'ուզեմ ձեզի հնազանդիլ, բայց չեմ կրնար։ Կան մարդիկ, որոնք կտրիճ ու զօրաւոր կը դառնան սիրոյ շնորհիւ... սակայն սէրը վատ մը ըրաւ զիս...

Ժէրմէնի դէմքը փոխուեցաւ իսկոյն։ Իր վայելուչ ու ճկուն հասակը կորացուց։ Միեւնոյն ատեն ծաղրական ու վճիտ ծիծաղ մը արձակեց։

Առեղծուածային ու աղուոր սատանան չէր որ փորձութեան մը մատնէր զիրենք, այլ մանկամարդ աղջիկ մը, որ իր դերը վերջացնելէ յետոյ, կը զուարճանար իր յաջողութեան վրայ։

Երկու եղբայրները, շլմորած, Ժէրմէնի երեսը կը նայէին, առանց գիտնալու ի՛նչ խորհելնին ու խօսելնին, սպասելով որ մանկական անկաշկանդ ու անկեղծ զուարթութեան տագնապը անցնի։

Արդարեւ, զուարճացող տղու մը պէս ձեռքերը իրարու կը զարնէր։

—Ըսել է իմ խօսքիս հաւատացի՞ք։ Կարծեցիք թէ ոճիր մը գործելու հրաման պիտի տա՞մ ձեզի։ Ահա թէ ի՛նչպէս կը յարգէք ու կը սիրէք զիս։

—Ժէրմէն, ըսին երկու եղբայրները զայրացած։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ